

Grosuplje (centrala)

SP 908

NAŠ KRAJ

2001

352(497.4 Dobrepolje)

120010168,9

KNJIZNICA GROSUPLJE

COBIS

Naš kraj

INFORMATIVNO GLASILO OBČINE DOBREPOLJE

letnik VII, št. 9

oktober 2001

Priznanje Turistične zveze Slovenije Podgori

V letošnjem projektu Turistične zveze Slovenije "Moja dežela - lepa in gostoljubna" je v kategoriji "drugi kraji" prvo mesto zasedla vas Podgora, za kar vaščanom iskreno čestitamo.

➔ O ostalih razvrstitvah na strani 11

Oktober - mesec požarne varnosti

V mesecu oktobru gasilci vsako leto pripravijo dodatne aktivnosti. Letos so po sklepu Gasilske zveze Dobrepolje organizirali skupno taktično gasilsko vajo vseh gasilskih društev v občini. Vaja je bila izvedena 20. oktobra na objektu lesnega obrata Stolarne v Podgorici. Kako je vaja potekala, bomo objavili v naslednji številki.

Koncert "Sreča - biser življenja" tudi pri nas

Po nekaj mesečnem zatišju se nam v mesecu novembru obetata dve kulturni prireditvi. Turistično društvo Dobrepolje bo v sodelovanju z Župnijskim uradom Videm - Dobrepolje in Državnim svetom Republike Slovenije organiziralo koncert ljudskih, ljudsko-nabožnih in cerkvenih pesmi pod naslovom "Sreča - biser življenja". Koncert bo v župnijski cerkvi na Vidmu 24. novembra.

Sezono kulturnih in zabavnih prireditev pa bo začel mešani upokojski pevski zbor "Škrjanček". Predstavitve njihovega enoletnega dela bo v gostilni Brdavs 17. novembra.

➔ Stran: 9

Odprtje kina "Dobrepolje"

Po letu in pol kino Dobrepolje ponovno odpira svoja vrata. Odprtje, ne le prenovljenega, ampak popolnoma novega kina, bo v PETEK, 23. NOVEMBRA 2001.

Filmi, ki se bodo predvajali na otvoritvi, in čas predvajanj bodo objavljeni v vitrini kina in na oglasnih deskah. Od petka, 23. 11. 2001, do nedelje, 25. 11. 2001, bo ogled vseh kinopredstav **brezplačen**, tako da si boste lahko vsi, ki vas kino zanima, ogledali našo novo pridobitev.

Vstop v dvorano bo možen z **brezplačno vstopnico**, in sicer zaradi tega, da bo v dvorani največ 200 obiskovalcev. Sedežev je več, vendar je optimalno vizuelno in zvočno področje od četrte vrste nazaj. Zato vam svetujemo, da film gledate v tem delu dvorane, tako boste doživeli maksimalen užitek pri gledanju, kar omogoča naša nova najsodobnejša tehnika (novi kinoprojektorji - MEO 5X-B - IN DOLBY - DIGITAL ozvočenje). Za primerjavo: naša kinodvorana je tehnično popolnoma enako opremljena kot deset dvoran v multikinu KOLOSEJ, nekoliko bolje opremljeni sta le dve.

Brezplačne vstopnice bomo delili od 14. 11. 2001 dalje, vas pa prosimo, da vzamete vstopnice le tisti, ki si boste film zanesljivo ogledali. Razdeljene vstopnice nam bodo merilo, koliko predstav moramo organizirati. Zaenkrat načrtujemo v petek, 23. 11. 2001, dve predstavi (poleg otvoritvene še eno), v soboto, 24. 11. 2001, bo ena predstava, v nedeljo, 25. 11. 2001, pa bodo 3 predstave. Predvajala se bosta najmanj dva različna filma. Če bo zanimanje veliko, bo kinopredstava še v ponedeljek, 26. 11. 2001.

Uprava kina "DOBREPOLJE"

Naslednja številka Našega kraja bo izšla konec novembra 2001. Prispevke sprejemamo do 12. novembra.

Drug drugemu volk ali človek?

Svet je postal zelo majhen. Vse, kar se kjerkoli na svetu zgodi, izvemo takoj. Nič ni skrito, vse hočemo dognati in vedeti. Izvemo cel kup informacij. Te so seveda mnogokrat samo približne ali pa netočne, včasih celo lažnive ali zavajajoče.

Večina teh informacij je črnih, slabih informacij. Največ nam pripovedujejo o vojnah, zločinah, kriminalu, goljufijah, mamilih, prostituciji. Skratka, o samih negativnih stvareh. Kot da se na svetu več ne zgodi nič dobrega, kot da na svetu ni nobenega poštenega človeka več, kot da ni več pristnega prijateljstva, ne prave ljubezni. To seveda preprosto ni res, ne more biti in ne sme biti res. Vedno je tako, da se, v celoti gledano, greh enega izravnava z dobrimi deli drugega, kletev enega z molitvijo drugega. Če tega ne bi bilo, bi se svet podrl oziroma bi se ljudje med seboj požrli, kot radi rečemo v ljudski govorici. To izravnavanje pa se odvija včasih na dolgi rok. So bila obdobja v človeški zgodovini, ko je zmagovalo zlo in hudobija, in so bila obdobja, ko je zmagovala dobrot in plemenitost. Toda dobrot mora premagati zlo. Ljudski pregovor pravi: Bog ne plačuje vsako soboto. Ali je torej današnji čas tisti, v katerem zmaguje zlo? Ali pa morda to zlo zmaguje zaradi tega, ker ni dovolj tistih, ki bi ga kompenzirali z dobroto, plemenitostjo in molitvijo. Čudno, vsega imamo v izobilju, pa nas je strah. Naši dedje in očetje so bili lačni, pa so se veselili življenja. Pred kratkim sem v avtomobilu ujel samo konec neke oddaje v živo po radiu. Ne vem za celotno vsebino, niti za osebe, ki so odgovarjale na vprašanja. Toda na koncu je voditeljica predlagala, naj povedo še neko zaključno misel. In eden od razpravljalcev je, citirano po spominu, rekel: "Vesel sem, da živim v času, v katerem živim najboljše od vseh generacij, ki so kdaj koli živele na zemlji. Nikoli v zgodovini ljudje niso živeli tako dobro kot mi sedaj. Nisem lačen, jem, kar si poželim, oblek imam v izobilju, imam avto in se peljem kamor hočem, zjutraj vstanem, grem v toplo stranišče, odprem pipo in priteče voda, lahko berem knjige, gledam televizijo, telefoniram, grem v gledališče ali kino. Skratka, samo vesel sem lahko, da me je doletela ta sreča med milijardami ljudi, ki so živeli na tej zemlji." Povedal pa je vse takšne stvari, kot jih imamo danes že prav vsi, nič ta-

kega, kar bi si moral res privoščiti, nič res izjemnega. Pa sem si ob tem mislil. Poglej, saj je res, pa se tega ne zavedamo. Ne zavedamo pa se tega zato, ker se nikoli ne ustavimo in o tem ne razmišljamo, pač pa se samo predajmo toku informacij, s katerimi nas neprestano zasipljejo in hočemo vedno še nekaj več. Ta več, ki ga iščemo, pa ni več materialne narave. Ker pa ga iščemo v materialnem delu našega bivanja, se nam neprestano izmika.

Tako se ta sistem zasipanja ljudi s slabimi novicami, brez kompenzacije z dobrimi novicami, odraža tudi v nas vseh. Nehote in skoraj podzavestno postajamo nejevoljni, začenjamo sumničiti vse po vrsti, z vsem smo nezadovoljni, pripravljeni smo blatiti drugega, ne meneč se za to, da mu lahko delamo veliko krivico in si tako po nepotrebnem grenimo življenje in ga grenimo tudi drugemu. Vzeti nekomu dobro ime, je danes zelo lahko. Izmisлити si eno laž, je malenkost. Če jo desetkrat ponoviš, jo ljudje zelo radi verjamejo. Če pa to še napišeš ali objaviš v časopisu ali kakšnem drugem mediju, je uspeh popoln. Če si bolj dosleden, oblatiš še vse tisto, kar je nekomu drago in sveto. Ta trend se hoče očitno vnesti tudi med nas. Nekateri med nami si prav želijo, da bi se med seboj zmerjali in si med seboj nagajali, to tudi že počnejo, in to ne glede, če to početje škoduje nam vsem skupaj in občini kot taki. Toda ali je to res pravi način medsebojnih odnosov? Ali ne bi bilo bolje, da bi se vsi skupaj potrudili in iskali tisto, kar nas bo bolj povežalo, bolj razveselilo, bolj sprostito in bolj zbližalo drugega z drugim in v končni posledici prineslo tudi gmotni in duhovni napredek? Ali res moramo biti drug drugemu volkovi, ali ne bi bilo bolje, da smo drug drugemu ljudje in prijatelji? Verjemite mi, da je za en zafrkljiv in žaljiv članek ali kakšno drugo provokacijo potrebno mnogo manj truda kot pa za konstruktivno in plodno sodelovanje in pisanje. Vsako pisanje je seveda tudi odraz človeka, ki piše, sam si s tem dela svoj prostor pod son-

cem, toda neprestano vnašanje nemira in slabe volje prav gotovo ne more biti osnova za ustvarjalno in plodno delo ter človeka vredno življenje.

Poglejte, kam smo prišli. Če pogledamo v luči zadnjih dogodkov v Ameriki. Kaj nam pomaga ves napredek, blagostanje, če bomo živeli v večnem strahu, če si ne bomo upali odpreti niti pisma, da ne bo iz njega prišel virus ali pa se bo pismo raztreščilo pred očmi. Napad teroristov na Ameriko, vsaj meni osebno, odpira celo vrsto vprašanj. Seveda obsojam te skrajneže, ki tako brezvestno pošiljajo v smrt nedolžne ljudi in pri tem fanatično tudi svoje lastne pristaješe. Toda vsa ta tehnika in vsi ti strupi so se pravzaprav začeli proizvajati, in se še proizvajajo in prodajajo nerazvitemu svetu za mastne dobičke, prav v Ameriki in v razvitem svetu. Amerika je največji kupec arabske nafte, Amerika je v nekem smislu tudi največji kupec mamil, s katerimi se ustvarjajo dobički in se z njimi plačujejo teroristične akcije. Ali ni zares zapleteno? Postavi se nam vprašanje. Ali bo ves varnostni sistem, policijski, obveščevalni in vojaški s proti atomskim dežnikom vred, lahko zaščitil Ameriko in Evropo, ali jo ne bi morda bolj zaščitila celovita analiza vsega tega početja ter duhovna in moralna prenova. Tega seveda ne pišem zato, ker bi mislil, da bomo mi v Dobropolju rešili ta problem, pač pa zato, ker tudi mi vsi skupaj hočemo ali nočemo drvimo za Evropo in Ameriko, čeprav je več ali manj jasno, da se bo ta iluzija popolne sreče v materialnem preobilju, zelo hitro razblinila kot milni mehurček.

Čas pred praznikom vseh svetnikov je gotovo pravi čas, da se nekoliko zamislimo tudi vsak nad svojim početjem. Življenje je res kratko. Ko bomo v teh dneh obiskovali grobove svojih dragih rajnih, se bodo verjetno vsakemu od nas vrtele tudi te misli, kolikokrat bom še prišel na ta grob do takrat, ko bom tudi sam položen vanj. Nehote se vsak tudi vpraša, ali sem bil mojemu bližnjemu, sorodniku, prijatelju, sosedu, ki že počiva večno spanje, dovolj dober, ali sem mu grenil življenje, ali sem mu bil opora in luč. Temu, ki leži v grobu, to več ne morem biti, lahko pa sem tistim, s katerimi še živim skupaj. Potrudimo se in to kratko življenje nam bo vsem veliko več vredno.

Vaš župan Anton Jakopič

Skupna evropska valuta evro

Evro-nova, skupna valuta v dvanajstih državah EU zdaj v obliki konkretnih bankovcev in kovancev že krepko trka na vrata bank, trgovin in restavracij, pa tudi na vrata milijonov prebivalcev in prebivalk teh držav, ki bodo 1.1.2002 imeli prvi skupni evropski denar že v žepu. Pa ne le oni. Praktična uvedba evra bo imela številne posledice tudi za nas: za slovenske državljane in državljanke, ki varčujejo v devizah, za slovensko gospodarstvo, za turiste in potrošnike. V pripravah dvanajsterice se priprave končujejo, in jim mediji tako v tujini kot pri nas namenjajo vse več pozornosti. Tudi mi povzemamo nekaj najpomembnejših podatkov o tej zadevi. Gradivo smo dobili iz Urada vlade za informiranje.

ZGODOVINSKI RAZVOJ

Marec 1988	poročilo o izpolnjevanju maastrichtskih meril med članicami EU
April, maj 1998	➔ Določene države članice EMU ➔ določeno razmerje: 1 eku je 1 evro; eko bo z uvedbo evra odpravljen.
Junij 1998	Začetek dela Evropske centralne banke.
Leto 1998	Tiskajo se evro bankovci in kovanci.
31.12.1998	Določena fiksna razmerja med nacionalnimi valutami držav članic EMU in evrom.
1.1.1999	➔ prehodno obdobje uvajanja evra v bančništvu in financah (evro samo kot knjižni denar). V trgovinah pa so za vse izdelke začeli navajati cene tudi v evrih. ➔ v 11-ih državah članicah EMU (Belgija, Nemčija, Španija, Francija, Irska, Italija, Luksemburg, Nizozemska, Avstrija, Portugalska in Finska) uvedejo evro kot knjižni denar.
1.1.2001	Grčija uvede enotno valuto evro (odločitev Sveta Evrope z dne 19.6.2000)
1.1.2002	➔ evro pride v obtok in je veljavno plačilo poleg ostalih valut držav članic EMU, ➔ prenehanje bančnih računov v nacionalnih valutah državah EMU
28.2.2002	Plačilo z markami ne bo več možno.
1.7.2002	Edino uradno plačilno sredstvo je evro.

Veljava dveh valut

(dvojno gotovinsko obdobje) nacionalne valute in evra

Od kdaj ne bo več možno plačevati z nacionalnimi valutami v državah članicah EMU?

- od 31.12.2001 ne nič več nemške marke (vendar bo dovoljeno plačevanje v skladu z "Joint declaration" do 28. 2. 2002;

- od 28.01.2002 ob 0.00 ne bo več mogoče plačevati v nizozemskih guldnih;
- od 09.02.2002 od polnoči: irski funt;
- od 17.02.2002 od polnoči: francoski

franki;

- od 28.02.2002: grške drahme, španske pezete, italijanske lire, luksemburški franki, avstrijski šilingi, portugalski eskudi, finske marke, nemške marke;
- od 28.02.2002 od polnoči: belgijski frank.

Kaj to pomeni?

Do izteka teh datumov bo možno v trgovinah plačevati tako z nacionalnimi valutami kot z evri. Obstaja velika

verjetnost, da bo kupec plačal v nacionalni valuti, vrnjen drobiž pa bo dobil v evrih.

Cene bodo že sedaj postopoma spreminjali v evre tako, da bo cena v evrih primarna in cena v nacionalnih valutah sekundarna, kar pomeni, da bodo cene zaokrožene v evrih in ne v nacionalnih valutah (sedaj je bilo ravno obratno).

Do kdaj bodo menjali nacionalne valute v evre v bankah držav članic EMU?

- do 31. 12.2002: Belgija, Nizozemska (po 1.4.2002 lahko banke zaračunajo za menjavo provizijo);

- vsaj do 28.02.2002, kasneje pa odvisno od posamezne banke: Nemčija, Avstrija;

- do 30.6.2002: Španija, Portugalska, Francija, Luksemburg;

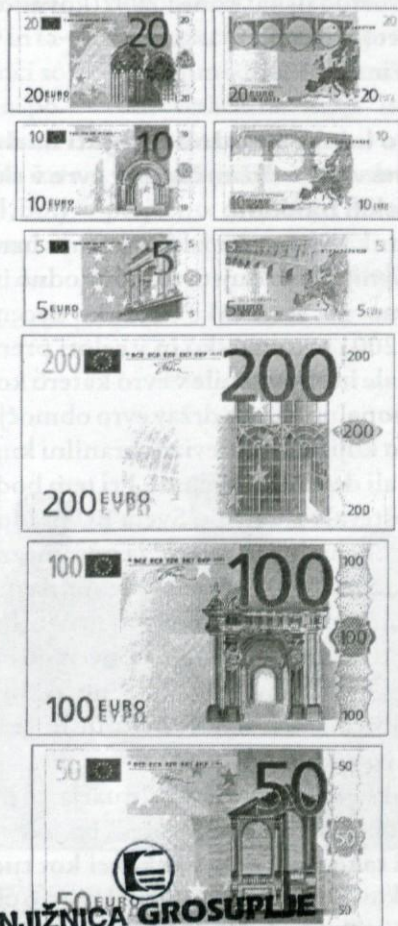
- še ni določeno: Grčija, Irska;

- banke same določijo datum: Finska, Italija.

Do kdaj bo možno menjati nacionalne valute držav članic EMU v evre na sedežih njihovih centralnih bank?

Glede na datum:

- konec 2002: portugalski eskudi (kovanci),

KNJIŽNICA GROSUPLE
Adamičeva 15

- 2 leti: grške drahme (kovanci),
- konec leta 2004: luksemburški franki (kovanci),
- 3 leta: francoski franki (kovanci),
- 1.1.2007: nizozemski guldni (kovanci),
- 10 let: grške drahme (bankovci), finske marke, italijanske lire, francoski franki (bankovci),
- 20 let: portugalski eskudi (bankovci),
- 1.1.2032: nizozemski guldni (bankovci),
- nedoločeno: nemške marke, španske pezete, irski funti, luksemburški franki (za bankovce), avstrijski šilingi.

Glede na državo:

- Nemčija: nedoločeno
- Grčija: 2 leti (kovanci), 10 let (bankovci)
- Španija: nedoločeno
- Francija: 3 leta (kovanci), 10 let (bankovci)
- Irska: nedoločeno
- Italija: 10 let
- Luksemburg: konec 2004 (kovanci), nedoločeno (bankovci)
- Nizozemska: 1.1.2007 (kovanci), 1.1.2032 (bankovci)
- Avstrija: nedoločeno
- Portugalska: konec 2002 (kovanci), 20 let (bankovci)
- Finska: 10 let.

Do kdaj bo možno menjati nacionalne valute držav članic v evro v slovenskih bankah?

Banka Slovenije in Združenje bank Slovenije posreduje to predhodno informacijo: vse banke bodo 31. decembra 2001 avtomatsko in v celoti preračunale in spremenile v evro katero koli nacionalno valuto držav evro območja, ki bo knjižena na devizni hranilni knjižici ali deviznem računu. Pri tem bodo upoštevale z Uredbo Sveta EU predpisano menjalno razmerja za posamezno valuto. Za primer naj navedemo, da menjalno razmerje med evrom in nemško marko znaša 1 : 1,95583. Konverzijo bodo banke opravile brezplačno, o spremembi na računu pa obvestile imetnike z izpiskom.

Od 1. januarja do 28. februarja, to je v obdobju "dvojnega obtoka", bodo v veljavi tako novi evro bankovci kot tudi bankovci in kovanci valut držav evro območja. Banke bodo še vedno brezplačno

zamenjavale bankovce, ki jih bodo stranke položile na bančni račun, za zamenjavo bankovcev z evro gotovino pa bodo morale plačati nadomestilo. Ob tem velja poudariti, da gre v tem obdobju pričakovati tudi nekaj večjo gnečo pred bančnimi okenci. Zato banke priporočajo strankam, ki se želijo izogniti vrstam in hkrati privarčevati strošek provizije, da položijo marke, lire, šilinge in ostale valute držav evro območja na račun v banki pred koncem leta 2001.

Po 28. februarju bodo nacionalne valute držav evro območja dokončno umaknjene iz obtoka. Evro bo postal edino zakonito plačilno sredstvo, kar bo imelo za posledico tudi višje stroške menjave pri naših poslovnih bankah. Predvidoma bo menjava domače gotovine držav evro območja v slovenskih bankah potekala do 30. junija 2002. Po tem datumu bo menjava "starih" bankovcev in kovancev tudi v večini držav evro območja možna le pri njihovih centralnih bankah.

Podrobnejše podatke, do kadj in za kakšno provizijo bodo slovenske banke menjale nacionalne valute držav članic EMU v evro, bodo banke posredovale do konca leta 2001.

Kako bo evro vplival na devizne račune in devizne hranilne vloge občanov?

Varčevalci lahko spremenijo svoje hranilne vloge v evro od 1. januarja 1999 dalje. V prehodni fazi (1.1.1999 do 31. 12. 2001) bodo imeli devizni varčevalci, ki varčujejo v nacionalnih valutah držav članic EMU-ja, dve možnosti varčevanja: v evru ali v nacionalnih valutah držav EMU-ja. Do 31. decembra leta 2001 se bodo devizni varčevalci lahko sami odločali, v kateri valuti bodo varčevali: S 1. januarjem leta 2002 bo banka sredstva na deviznih računih in deviznih hranilnih vlogah iz valut držav članic EMU avtomatsko konvertirala po fiksnih tečajih, brez zaračunavanja stroškov.

Primer:

➔ fizična oseba ima na deviznem računu: 10.000 DEM

➔ konverzija v evro dne 1.1. 2002 (avtomatsko): 5.112,92 EUR

Kako bomo z uvedbo evra izvajali konverzijo iz nacionalne valute držav EMU-ja v drugo nacionalno valuto države EMU-ja (npr. iz FRF v DEM)?

Najprej izvedemo konverzijo iz nacionalne valute (FRF) v evro, nato sledi zaožroževanje zneska najmanj na tri decimalna mesta, sledi konverzija zneska iz evra v željeno nacionalno valuto (DEM). Konverzija med nacionalnimi valutami držav EMU-ja bodo vedno potekale prek evra.

Primer

Konverzija 50.000FRF v DEM:

50.000 FRF: 6,55957 je 7.622,45 EUR

7.622,45 EUR x 1,95583 je 14.908,22

DEM

Katere države niso uvedle evra?

Države EU so tri: velika Britanija, Danska in Švedska.

Ali bo evro močnejši ali šibkejši v primerjavi z dolarjem?

Evru trenutno kaže dobro in predvidevajo, da bo v porastu in bo do novega leta dosegel vrednost 0,98 USD za evro. Gospodarska moč EU približno odgovarja gospodarski moči ZDA. Trenutna vrednost je 0,90 USD za evro (4.9.2001). Vrednost evra je odvisna od dogajanj na trgu ter od monetarne politike in kreditibilnosti Evropske centralne banke.

Ali je bolj zamenjati nacionalne valute v evro ali v USD?

Dejstvo, da morajo države članice EMU izpolnjevati konvergenčne kriterije, da lahko uvedejo evro, govori o trdnosti valute. Ker pa je evro nova valuta, potrebuje nekaj časa, da se ljudje navadijo nanj.

Tudi Angleži, ki so proti evru, bodo morali svoje cene preračunavati v evre, če bodo želeli poslovati z ostalimi državami EU in v trgovinah poleg funtov cene navajati tudi v evrih (predvsem zaradi turizma).

KDAJ BOMO V SLOVENIJI PLAČEVALI Z EVRI?

Evro v Sloveniji zaenkrat še ne bo veljal, saj Slovenija (še) ni niti članica EU niti EMU. Slovenija bo lahko uvedla evro po vstopu v EU, ko bo izpolnila maastrichtske konvergenčne kriterije.

Slovenija sicer že izpolnjuje dva izmed omenjenih kriterijev, ki jih predpisuje Maastrichtska pogodba, vendar evra v Sloveniji ni pričakovati pred letom 2005 ali 2006.

Nobena država ne more uvesti evra kot edine plačilne valute, če ni članica EU in EMU, članica EMU pa je lahko samo država članica EU, ki izpolnjuje konvergenčne kriterije.

Odkritje spominskega obeležja ob 10. obletnici vojne za Slovenijo

Grosuplje, 20. 10. 2001

Ob 10. obletnici vojne za Slovenijo sta Območno združenje vojnih veteranov za Slovenijo (OZVVS) in Območno združenje (OOZ) "Sever" iz Grosupljega pripravila slavnostno sejo z odkritjem spominskega obeležja pri Gasilskem centru v Grosupljem.

Slavnostni govornik je bil Janez Janša

Na tem mestu je bil v času prelomnih dogodkov naše zgodovine sedež 57. Območnega štaba TO in Upravnega organa za obrambo takratne občine Grosuplje. Pripadniki policije in enote TO so v Grosupljem odlično sodelovali in z vso resnostjo pripravljali na bojne akcije, saj so grožnje prihajale od vseh strani. Spomnimo se, da so posamezni oficirji JLA v grosupeljski vojašnici celo grozili z razstrelitvijo objekta. Sedaj obe veteranski organizaciji pokrivata območje občin Grosuplje, Dobropolje in Ivančna Gorica.

Na slavnostni seji, na kateri so se zbrali najvišji predstavniki obeh veteranskih organizacij, Janez Janša, Tone Krkovič in številni drugi gostje, je najprej spregovoril predsednik OZVVS Grosuplje Albin Vidrih. Osrednji govornik na seji pa je bil predsednik občine Grosuplje in predsednik sekcije MSNZ pri OZVVS Grosuplje Janez Les-

jak. V svojem govoru je med drugim dejal, da smo se Slovenci šele pred desetimi leti prvič v svoji zgodovini borili le zase. Sistem odpora je dobro deloval in se iz trenutka v trenutek izpopolnjeval, vendar, kot je dejal Janez Lesjak, ne bi smeli pozabiti tudi vseh tistih, ki so se v preteklosti pripravljali, da smo lahko nudili tako organiziran odpor.

Po osrednjem govoru je sledilo veteransko dejanje, nato pa podelitev znakov osamosvojitve OOZ "Sever" in spominskih medalj in zahval OZVVS Grosuplje. Program je popestril moški pevski zbor Corona, ki je nastopil tudi takoj za tem na slovesnosti ob odkritju spominskega obeležja pred Gasilskim centrom.

Tu je zbrane najprej pozdravil Miloš Šonc, medvojni poveljnik 57. Območnega štaba TO Grosuplje, nato pa še generalni sekretar zveze policijskih veteranskih društev

Stane Plohl. Spominsko obeležje je odkril Janez Janša, takratni minister za obrambo in poslanec državnega zbora, ki je bil tudi slavnostni govornik na slovesnosti. V svojem govoru je poudaril, da slovenska vojna ni trajala le 10 dni, ampak se je veliko obrambnih in osamosvojitvenih aktivnosti odvijalo že prej, pa tudi pozneje, saj so na primer še 5. oktobra pripravljali načrte za primer novega spopada s takratno JLA, saj so se razmere v tistih dneh ponovno zaostrele. Opozoril je na dva razloga, zakaj smo Slovenci zmagali. Prvi je bila vera in prepričanje v zmago, drugi pa dobra pripravljenost in dobro ter enakovredno sodelovanje med TO in takratno policijo. "Slovenci so bili prvič v svoji zgodovini popolnoma enotni in zato nepremagljivi. Bolj ko se bo čas osamosvojitve odmikal, bolj bodo te vrednote prepoznavne," je še dodal Janez Janša.

Prireditve je bila dobro organizirana. Govorniki so poudarjali enotnost vseh udeležencev osamosvojitve pred desetimi leti, niso pa mogli skriti razočaranja nad tistimi, ki poskušajo omalovaževati njihova takratna dejanja. Zdaj po desetih letih ne zahtevajo nikakršnih materialnih privilegijev, pričakujejo le moralno priznanje. Skupno odkritje spominskega obeležja pa je tudi izraz tesnega sodelovanja obeh območnih veteranskih društev.

Na slovesnosti je bilo prisotnih tudi nekaj občanov iz Dobropoljske doline. Župan Anton Jakopič se zaradi drugih obveznosti slovesnosti ni mogel udeležiti, vendar je poslal pozdravno pismo. Med dobitniki priznanj pa je bil tudi naš občan Jože Tkalič. Dobil je srebrni znak osamosvojitve pripadnikov združenja "Sever".

Predsednik OZVVS Albin Vidrih je izrekel tudi zahvale za donatorstvo in pomoč pri organizaciji slovesnosti. Med številnimi donatorji sta bila tudi cvetličarna "Lilija" in Pekarna Blatnik.

Po uradnem delu je sledilo prijetno druženje, ki se je zavleklo pozno v noč.

M. Steklasa

Predsednik delovnega predsedstva je bil Albin Vidrih – predsednik OZVVS Grosuplje

Iz Področnega centra za razvoj gospodarstva Ribnica

Povzetki dela razpisov, ki so objavljeni v Uradnih listih

NASLOV: ODOBRITEV GARANCIJ IN SUBVENCIONIRANJE OBRETNOSTNE MERE ZA DOLGOROČNE INVESTICIJSKE KREDITE ZA MLADE PODJETNIKE

Uradni list: št. 71, str. 5310, Javni sklad za razvoj malega gospodarstva.

Namen: za podjetnike, ki so zaključili šolanje pred manj kot desetimi leti (ter odprli svoje podjetje) in investicije velike do 10 mio SIT.

Rok prijave: do porabe sredstev, vloge morajo prispeti do 10. v mesecu na naslov sklada.

Okvirna višina sredstev: 300 mio SIT garancije in 45 mio SIT subvencije obrestne mere.

Informacije, dokumentacija: na sedežu javnega sklada, tel. 02 234 1274, Boštjan Vidovič.

NASLOV: BREZOBRETNOSTNI DOLGOROČNI INVESTICIJSKI KREDITI ZA MLADE PODJETNIKE TEHNIŠKE SMERI

Uradni list: št. 71, str. 5311, Javni sklad za razvoj malega gospodarstva.

Namen: za podjetnike, ki so zaključili šolanje tehniške smeri (najmanj VI. stopnja) pred manj kot desetimi leti (ter odprli svoje podjetje) in investicije velike do 10 mio SIT.

Rok prijave: do porabe sredstev, vloge morajo prispeti do 10 v mesecu na naslov sklada.

Okvirna višina sredstev: 100 mio SIT.

Informacije, dokumentacija: na sedežu javnega sklada, tel. 02 234 1274, Boštjan Vidovič.

NASLOV: INTERVENCIJA V OBNOVLJIVE VIRE ENERGIJE_A

Uradni list: št. 78, str. 5993, Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana.

Namen: subvencioniranje izdelave študije izvedljivosti in investicijsko tehnične dokumentacije za investicije proizvodnje energije iz obnovljivih virov. Za majhna in srednja podjetja ter samostojne podjetnike.

Rok prijave: 05.11.2001. Okvirna višina sredstev: 24 mio SIT.

Informacije, dokumentacija: na sedežu ministrstva, tel. 478 3283 (10-11 ure).

NASLOV: INTERVENCIJA V OBNOVLJIVE VIRE ENERGIJE_B (in C)

Uradni list: št. 78, str. 5994, Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana.

Namen: subvencioniranje za investicije v izrabo obnovljivih virov energije (male hidroelektrarne, kurilne nabrave za biomaso, solarni sistemi ... Za majhna in srednja podjetja ter samostojne podjetnike. C- za siste-

me daljinskega ogrevanja z energetsko izrabo lesne biomase.

Rok prijave: 05.11.2001. Okvirna višina sredstev: B-110 mio SIT in C-30 mio SIT.

Informacije, dokumentacija: na sedežu ministrstva, tel. 478 3283 (10-11 ure), www.gov.si/mop.

Ponovno opozarjam vse, ki obvladujejo določena specifična znanja na:

Javni razpis za vključitev ekspertnih svetovalcev, za svetovanje v okviru programa pospeševanja podjetništva, v sistemu svetovanja na podlagi napotnic (vavčerski sistem),

Uradni list: št. 54, str. 4019, Informacije, dokumentacija: na sedežu PCMG, tel. 589 18 84, Vesna Petričević in www.pcmg.si. Informacije in razpisne obrazce dobite tudi na Področnem centru za razvoj gospodarstva d.o.o., Ribnica.

Predmet razpisa je oblikovanje kataloga ekspertnih svetovalcev za različna specifična področja podjetniškega svetovanja v okviru programa pospeševanja podjetništva v sistemu svetovanja na podlagi napotnic (vavčerski sistem), ki bodo izvajali svetovalno delo za podjetnike: podjetniki - začetniki, mala podjetja v začetni fazi (v prvem letu) poslovanja, mala in srednja podjetja v rasti in mala in srednja podjetja v poslovnih težavah.

S tem razpisom bo PCMG oblikoval katalog usposobljenih svetovalcev za specialistično (ekspertno) svetovanje na področjih:

- Promotor - trener za naslednje ciljne skupine: ženske, inovatorji, domača in umetnostna obrt

- Svetovanje na področju razvoja in upravljanja s človeškimi viri: delovnopravna razmerja, zaposlovanje tujcev, varstvo pri delu, drugo.

- Svetovanje na področju marketinga in izvoza: internacionalizacija poslovanja, pridobivanje partnerjev, domače in mednarodno trženje proizvodov in storitev, analiza domačega/tujega trga, odnosi z javnostmi, oglaševanje in pospeševanje prodaje, distribucijske poti, izvedba izvoznih postopkov, drugo.

- Svetovanje na področju inovacij, tehnologij in kakovosti: uvažanje certifikatov kakovosti, industrijsko oblikovanje, inoviranje, uvažanje novih tehnologij, raziskave in razvoj, intelektualna lastnina, industrijska kooperacija, tehnični normativi, trženje inovacij, drugo.

- Svetovanje menedžmentu: profesionalizacija vodenja malega podjetja, zaposlovanje in usposabljanje, uvažanje menedžerskih sistemov, uvažanje poslovno informacij-

skih sistemov, organizacija proizvodnega procesa, obvladovanje stroškov, priprava preinvesticijskih študij in investicijskih elaboratov, razvoj projektov in programov, najem ali odkup poslovnih prostorov, uvažanje ekoloških standardov, prijave na domače in tuje javne razpise, sanacija in preobrat v poslovanju podjetja, administrativno organiziranje poslovanja (administracija in organizacija pisarniškega poslovanja), reševanje poslovnih kriz, pravno svetovanje, pridobivanje obrtnih dovoljenj, licenc, drugo.

- Svetovanje na področju financ: posredovanje in pomoč pri iskanju in izbiri ustreznih virov financiranja, finančne analize, finančno planiranje in kontrola, lastninsko preoblikovanje, sanacija prezahtovnosti, vstop na trg vrednostnih papirjev in naložbe v vrednostne papirje, drugo.

- Svetovanje na področju davkov in prispevkov: davek iz dobička pravnih oseb, dohodnina, načini odmere davka, davek na dodano vrednost, socialni prispevki, drugo.

Pogoji za sodelovanje

Na razpis se lahko prijavijo fizične osebe, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- visokošolska ali univerzitetna izobrazba, aktivno znanje slovenskega in najmanj enega tujega jezika držav članic Evropske unije, najmanj 5 let delovnih izkušenj na področju svetovanja malim in srednjim podjetjem, za katerega je ponudnik podal prijavo na razpis, ali najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnih ali strokovno zahtevnih delovnih mestih, potrdila o dokončanih oblikah specialističnega (ekspertnega) usposabljanja s področja, za katerega je ponudnik podal prijavo na razpis, reference s področja, za katerega je ponudnik podal prijavo na razpis.

Izjemoma se lahko na razpis prijavijo tudi ponudniki s srednjo in višješolsko izobrazbo, če imajo dokumentiranih najmanj 10 let uspešnih delovnih izkušenj na področju svetovanja malim in srednjim podjetjem, za katerega je ponudnik podal prijavo na razpis, in izpolnjujejo tudi drugi, četrti in peti pogoj iz prejšnjega odstavka.

Ponudnik lahko poda prijavo za več področij specialističnega (ekspertnega) svetovanja, pri čemer mora za vsako posamezno področje predložiti dokumentacijo o usposabljanjih za specialistična znanja, delovnih in svetovalnih izkušnjah ter svetovalnih referencah.

Razpisni roki in odpiranje prijav

Letos sta že bili dve odpiranji vlog.

Tretje odpiranje ponudb bo v torek, 4. decembra 2001. Na tretjem odpiranju bodo upoštevane ponudbe, ki bodo prispele na PCMG do vključno ponedeljka, 3. decembra 2001, do 14. ure.

Razpis je odprt, odpiranja ponudb se bodo vršila vsak drugi torek v mesecu februarju, juniju in oktobru. Na odpiranjih bodo

upoštevane ponudbe, ki bodo prispele na PCMG najkasneje en delovni dan pred odpiranjem ponudb do 14. ure.

Razpisi niso objavljeni v celotni obliki, temveč le povzetki, ki predstavljajo osnovno informacijo zainteresiranim. Vse celotne objave razpisov si lahko ogledate v ustreznih številkah Uradnih listov, ki so vam na razpolago tudi na sedežu Podoročnega centra za razvoj gospodarstva d.o.o., Ribnica, Škrabčev trg 40, tel. 8369-331 in GSM 041-436-233. Obveščamo vas tudi, da nas v primeru investicije za različna področja (proizvodnja, storitve, turizem, kmetijstvo...), lahko pokličete in v tem primeru vam bomo informacije o razpisih pošiljali na vaš naslov.

Janez Mate

N.Si
Nova Slovenija
Kršćanska ljudska stranka

IZJAVA ZA JAVNOST

*Nova Slovenija ostro nasprotuje
je reviziji slovenske ustave*

*Predsedniki občinskih odborov,
občinski svetniki in župani ter člani Izvršilnega odbora in Sveta Nove Slovenije
podpiramo le tiste spremembe
ustave, ki so nujne za vstop
Slovenije v Evropsko zvezo. Odločno pa
nasprotujemo reviziji slovenske
ustave, s katero želi vladajoča
koalicija omejiti referendumsko
možnost neposrednega odločanja,
saj je s tem državljanom
odrečena pravica, s katero smo
se osamosvojili, pa tudi zamejiti
vlogo parlamenta in ustaviti razvoj
lokalne samouprave.*

*Nova Slovenija bo za preprečitev
teh namer vladajoče koalicije
uporabila vsa dopustna
demokratska sredstva.*

Janez Lampe
Pom. gl. tajnika

RAZPORED URADNIH UR IN URADNIH UR PO TELEFONU IN PO ELEKTRONSKIH MEDIJAH UPRAVNE ENOTE GROSUPLJE

Od 26. 6. 2001 velja za poslovanje s strankami na Upravni enoti Grosuplje naslednji razpored uradnih ur po telefonu ter elektronskih medijih:

UPRAVNA ENOTA GROSUPLJE, KOLODVORSKA CESTA 2:

v ponedeljek	od 8. do 11.30 ure in od 12. do 15. ure
v sredo	od 8. do 16.30 ure
v petek	od 8. do 13. ure

KRAJEVNI URAD IVANČNA GORICA:

v ponedeljek	od 8. do 11. ure in od 12. do 15. ure
v sredo	od 8. do 11. ure in od 12. do 16.30 ure
v petek	od 8. do 11.30 ure in od 12. do 13. ure

KRAJEVNI URAD DOBREPOLJE:

v torek	od 8. do 12. ure
v sredo	od 12. do 16.30 ure

TEL. ŠTEVILKA KRAJEVNEGA URADA DOBREPOLJE: 7867060

Pekarna BLATNIK d.o.o., Predstruge 69, Videm-Dobropolje, razpisuje prosto delovno mesto: **Vzdrževalca**

Pogoji:

- obratni električar
- starost do 35 let
- najmanj 2 leti izkušenj na podobnih delovnih mestih
- stalno bivališče v oddaljenosti 20 km od podjetja

Delovno mesto se razpisuje za nedoločen čas s poskusno dobo enega meseca. Prijave sprejemamo do 15. 11. 2001.

Poročilo Nadzornega odbora

V prejšnji številki je bil po pod naslovom "Vrana vrani ne izključe očesa" objavljen članek z dodatkom poročila Nadzornega odbora za leto 1998. Nadzorni odbor v tej številki nadaljuje s poročilom za leto 1999.

PREGLED DOKUMENTOV FINANČNEGA POSLOVANJA OBČINE DOBREPOLJE

(zapisnik z dne 21. 10. 1999)

1.1. Predsednik NO Stane Škulj je predlagal, da se pregledajo nekatere postavke poslovanja občine glede na pobude občinskih svetnikov in članov nadzornega odbora.

Na pobudo in pismo člana občinskega sveta Slavca Palčarja so se člani NO seznanili s pismom LDS OO Dobropolje z dne 29. 9. 1999.

Ugotovitev: Predsednik NO ni prejel pisma 14. 4. 1999 s povratnico, temveč po faksu s strani občinske uprave (15.5.1999).

Glede na predhodno vprašanje, ki se ga ponovno postavlja z drugim pismom, se postavi vprašanje, komu je bil odgovor s poročilom na 6. seji občinskega sveta 21.4. 1999 namenjen?

Sklep: NO je že podal svoje mnenje s poročilom o zaključnem računu 21. 4. 1999, občinski svet je poročilo sprejel, med drugim tudi obrazložitev točke iz zaključnega računa, postavka 16. 5. NO ni poklican za iznašanje mnenj, ki lahko sodijo političnemu mer-

jenju moči.

1.2. NO se je seznanil z vprašanjem, kako so bila porabljena sredstva pri ŠD Dobropolje za naslednje postavke:

- kolesarska dirka "Maraton treh občin" (maj 1998)
- kolesarska dirka "Maraton treh občin" (maj 1999)
- "Veter v laseh" - Slovenska Bistrica 1999
- organizacija občinskega kroga v Bruhanji vasi (jesen 1999)
- organizacija turnirja v malem nogometu - junij 1999 (iz katerega naslova so bile podeljene denarne nagrade).

- Sklep: NO nalaga vodstvu ŠD Dobropolje in Športni zvezi Dobropolje, da pripravi odgovore najkasneje do 30.11.1999. Občinska uprava izvede administrativni del.

1.3. Mrliška vežica - NO je pregledal pogodbo št. 353-13/96, ki je bila sklenjena s podjetjem GRAMIZ. Pogodba je sklenjena za gradbena dela, obrtniška dela in zunanjo ureditev po sistemu "ključ v roke". Končna situacija je 53.560.000,00. Od celotnega zneska je zadržano plačilo 1.000.000,00 SIT,

ker niso odpravljene pomanjkljivosti (luči, posaditev dreves, luže na asfaltni površini pred objektom). Nadzor nad deli je opravil LIZ inženiring. Za izdelavo opreme je dela izvajalo Mizarstvo Prijatelj. Pogodba je bila podpisana za vrednost 1.796.922,00 SIT. Ugotovljeno je, da na določenem delu opreme ni vgrajenega zahtevanega materiala (kerrock), so pa bila izvedena druga dodatna dela. Za izvedbo opreme, po izjavi občinske uprave, ni bilo uradnega nadzora. Dela pri opremi še niso plačana v celoti.

Sklep: NO predlaga občinski upravi, da vsi izvajalci v celoti odpravijo napake pred dokončnim plačilom.

1.4. Komisije za izbor izvajalcev in odpiranje ponudb

Občinska uprava je obrazložila sestavo komisij. Za odpiranje ponudb je komisija sestavljena iz delavcev občinske uprave: Anton Jakopič, Anton Rus in Anica Prijatelj. Komisija, ki odpira ponudbe v zgoraj navedeni sestavi, odloča tudi o izboru izvajalcev do vrednosti 5.000.000,00 SIT. Komisijo za izbor izvajalca nad 5.000.000,00 SIT pa sestavljajo: Anton Jakopič, Anton Rus, Mojca Lovšin (vsi občinska uprava), Jože Zakrajšek in Stane Jakič.

Sklep: NO predlaga občinskemu svetu, da sprejme aktivnosti za raznoliko sestavo vseh komisij, ki odločajo o porabi občinskega denarja. Po mnenju NO večinska zasedba delavcev občinske uprave v komisijah ne ustreza demokratični zastopanosti udeležencev političnih skupin in strokovnjakov iz ustreznih področij.

1.5 Izvajalci gradbeno obrtniških del v občini

NO se je seznanil, da je glavni izvajalec (skoraj stoo odstoten) v letih 1998/99 podjetje Gramiz Kočevje. Podjetje izvaja ali je izvajalo naslednja dela: mrliška vežica, nadstrešnica v Predstrugeh, ograja pri šoli v Kompoljah, preureditev Jakličevega doma (slačilnice, temelji), lekarna na Vidmu.

Sklep: NO ob tem poročilu ni sprejel posebnega sklepa.

1.6. Prevoz otrok v šolo

Opozorjeno je bilo, da je porast stroškov prevoza čedalje večja in da se prevozi izvajajo netočno (LPP, smer Ponikve - Videm). Predvideva se tudi rebalans in predlog za povečanje sredstev. Odgovora, ali so izdelana merila, kriteriji za racionalizacijo, nadzorni odbor ni dobil.

Sklep: NO zadolži občinsko upravo in načrtovalca prevozov, da izdelajo in predložijo racionalizacijo prevozov. Rok je do 15.12. 1999 oziroma pred pripravo novega proračuna.

1.7. Vodovod Ponikve

Glede na vprašanje, kako se izbira izvajalca za sanacijo vodovoda (zamenjava azbestnih cevi), je občinska uprava odgovorila, da je izvajalec znan, to je JKP Grosuplje in za ta dela ni razpisa. Dela se plačujejo oz. pogodba je oblikovana tako, da se del zajema iz amortizacije, del iz razširjene reprodukcije in del iz občinskega proračuna. Pogodbena vrednost za dela skozi Ponikve (od Adamiča do Bradača) je 27.338.904,80 SIT. Dela so izvedena in obračunana.

Sklep: NO predlaga občinskemu svetu, da preuči možnost drugega načina pridobivanja izvajalca ali vsaj kontrolo obračunanih del in cen. Rok: pred sprejetjem novega proračuna za leto 2000.

1.8. Industrijska cona Predstruge

NO je bil seznanjen, da se aktivnosti nadaljujejo, saj je v pripravi določena dokumentacija.

Sklep: NO nalaga občinski upravi, da pripravi poročilo, koliko finančnih sredstev je bilo vloženih v izvedbo tega projekta. Občinska uprava naj pripravi tudi elaborat nadaljnega dela na projektu industrijske cone. Rok: do 15.12.1999.

Vsi sklepi so bili s strani članov NO sprejeti soglasno.

Nadzorni odbor

Predsednik: Stane Škulj

Sanacija kamnoloma Predstruge

Omalovažujoč odnos odgovornih do reševanja problematike kamnoloma v Predstrugah

Prejšnji mesec (21.9.2001) sem na dobrepoljskega župana g. Antona Jakopiča naslovil pismo oziroma zabeležko s sestanka, na katerem sem bil prisoten in mu zastavil nekaj vprašanj, ki se nanašajo na "sanacijo" kamnoloma Predstruge. Enako pismo z nekoliko drugačnimi vprašanji sem naslovil tudi na UE Grosuplje, to pa zato, ker je zadnji sestanek zbora volivcev pokazal, da niti župan niti predstavnik JKP d.d. nista vedela odgovora na vprašanje, zakaj se še ni začela sanacija kamnoloma in zakaj še vedno ni potrjena sanacijska dokumentacija in izdana odločba s strani UE Grosuplje. Iz delnih odgovorov se je dalo sklepati, da naj bi bila za zamudo kriva UE Grosuplje.

UE Grosuplje se je na pismo odzvala v rekordnem času, kar ni njihova običajna vrlina. V odgovoru je UE Grosuplje napisala tudi, kdo je krivec za nastalo situacijo. To pa je le ena plat medalje. Drugo plat medalje pa naj bi v odgovorih, na z moje strani zastavljena vprašanja, osvetlil župan g. Anton Jakopič.

Nobena skrivnost ni, da si župan Anton Jakopič ne želi, da bi odgovarjal na zastavljena vprašanja. In če že mora odgovoriti pisno, je to za njega prava mora. Kljub vsemu ga s tega mesta pozivam, da napiše odgovore in morebiti tudi pokomentira odgovore UE Grosuplje, saj so ga prikazali kot enega od krivcev za zastoj in zaviranje sanacije kamnoloma Predstruge.

Na ta način in s tega mesta pozivam župana, da odgovori na njemu že zastavljena in znana vprašanja, ki mu jih ponovno zastavljam. Tokrat javno in želim zato tudi javne odgovore.

* Kdaj (datum) ste prejeli sanacijsko dokumentacijo za Kamnolom Predstruge na občino Dobrepolje in kdaj (datum) ste jo odstopili v reševanje na Upravno enoto Grosuplje?

* Ali so bile s strani pristojnih služb občine na vloženo dokumentacijo podane kakšne pripombe in na kaj so se nanašale?

* Ali so bile s strani občine podane poizvedbe ali urgence o reševanju zadeve in kdaj?

Pet let je minilo od sprejetega sklepa OS. Dovolj dolga doba, da bi se zadeve uredile. Pa se niso. Mislim, da je bilo v tem času dovolj taktiziranja in zavajanja prizadetih vaščanov in čas je, da se pod "zadevo" potegne črta in da se zadevo da "ad acta".

Slavc Palčar, član OS

DPŽ Dobrepolje - Struge KSS
VABITA

**na 5-urni
kulinarčni tečaj**

dne 10. 11. 2001, ob 8. uri v gostilni pri ZORI v Kompoljah.

Tečaj bo vodil g. Robert Merzel.

Informacije in prijave dobite pri ge. Mariji Zrnec, telefon 7807

*Turistično društvo Dobropolje
v sodelovanju
z Župnijskim uradom Dobropolje,
Zagoriškimi fanti in Državnim svetom Republike Slovenije
VABI na*

KONCERT LJUDSKIH, LJUDSKO - NABOŽNIH IN CERKVENIH PESMI

“SREČA - BISER ŽIVLJENJA”

PROGRAM:

LJUDSKE PEVKE SOLZICE:

Škrjanček poje
Jaz pa vrtec bom kopala
Kak' lušno je na svet
Vmerljivost

FANTJE S PRESKE:

Bučelica

LJUDSKE PEVKE IZ ROGATCA:

Marija je po polju šla
Ena ptička priletela
Od sv. Janeza

ZAGORIŠKI FANTJE:

Marija je po svetu rajžala
Baragova pesem

RAGLE IZ TREBNJEGA:

Ljubljena krščanska hiša
Lahko noč, lahko noč

FANTJE Z VASI:

Marija, nebeška kraljica

ŠTEFANSKI FANTJE:

Glejte, že sonce zahaja

ZAKLJUČNA PESEM:

Marija skoz' življenje

Program povezuje Andreja Tomažin, prof.

Koncert, ki je del vseslovenskega projekta RASTOČA
KNJIGA, bo v župnijski cerkvi sv. Križa na Vidmu
v soboto, 24. novembra 2001, ob 19. uri.

VABLJENI!

MEŠANI UPOKOJENSKI PEVSKI ZBOR “ŠKRJANČEK”

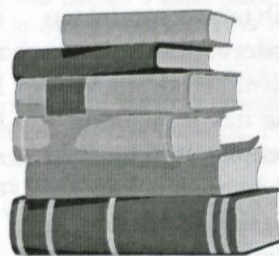
vas vabi na

**prvo samostojno
predstavitv
enoletnega dela v
zboru.**

Zbor se bo predstavil z
lastnim programom
v gostilni “Brdavs”
v soboto,
17.11.2001,
ob 19.00

Pridružite se nam,
ne bo vam žal.

Mešani upokojenski
pevski zbor ŠKRJANČEK

Obvestilo!

SPREMEMBA DELOVNEGA
ČASA KNJIŽNICE

**Krajevna knjižnica
Dobropolje bo od
novembra naprej odprta
vsako sredo in petek, od
16.30 do 19.30 ure.**

Lepo vabljeni!

RAZSTAVA PASEMSKIH MALIH ŽIVALI

Društvo gojiteljev pasemskih malih živali
Velike Lašče vabi vse občane na 13. druš-

tveno ocenjevalno razstavo v Gasilskem domu v Velikih Laščah.

Razstava bo odprta za vse obiskovalce dne 3.11. 2001, od 8. do 18. ure in 4. 11. 2001, od 8. do 17. ure, to je v soboto in nedeljo.

Razstavljenih bo 500 živali, v devetdesetih pasmah in različnih barvnih variantah.

Gojiteljski pozdrav.

UPRAVNI ODBOR

Strokovna ekskurzija tečajnikov GZ Dobrepolje

K uspešnemu zaključku tečaja za nižje gasilske častnike spada po programu tudi ekskurzija z ogledom najnovejših dosežkov v gasilstvu. Lepa priložnost se nam je ponudila v začetku oktobra s sejmsko prireditvijo v Kranju "Zaščita 2001" in mimogrede tudi obisk pri gasilski enoti Aerodroma Ljubljana na Brniku.

Ekipa udeležencev ekskurzije

V soboto, 6. oktobra, smo se tečajniki in nekateri predavatelji zbrali zjutraj na Vidmu in se z avtobusom odpravili proti Gorenjski. Kmalu smo prispeli na Brnik. Kljub poostrenim ukrepom smo brez večjih težav v spremstvu vodje gasilcev sobotne izmene vstopili na aerodrom. Vodja izmene nas je seznanil z vsemi predpisi, standardi, ki veljajo na letališčih, kategorizacijo in seveda z delom, ki ga opravlja gasilska enota Brnik. Zaposlenih je 40 gasilcev, ki v izmenah dežurajo 24 ur na dan. Skrajni doseg njihovega območja je tri kilometre. Izvoz, odzivni čas z dospetjem do te točke je tri minute. Izdelan imajo požarni načrt, v katerega so v primeru večje nesreče vključene tudi sosednje poklicne in prostovoljne enote.

Močan vtis na nas je naredila njihova oprema, predvsem najnovejše vozilo, ki je prirejeno po standardih za

gašenje na letališčih. Je precej širše od klasičnih vozil in je podobno modernejšemu tanku na kolesih. Vse funkcije vozila in poraba gasilskih sredstev se spremljajo v kabini na dveh notranjih monitorjih, zadnji del vozila je pod nadzorom zunanje kamere. Dva vodna topova se upravljata s komandno ročico (joy stick). Gume so hlajene z vodo.

Tehnični podatki vozila:

- vozilo: Man - Rosenbauer
- štiri osovine, 30 t skupne teže
- moč pogonskega motorja: 1000 KM
- končna hitrost vozila: 150 km/h
- črpalka: Rosenbauer s svojim agregatom - 6000 l/min
- kapaciteta gasilskih sredstev: 10.000 l vode, 1000 l penila, 500 l praha

Na letališču je instaliran suhi hidrantni sistem za napajanje vozil v primeru uporabe, ki je napajen s central-

Tudi mi smo preizkusili, kako se sedi v tem vozilu

no črpalko in upravljan iz komandnega stolpa na aerodromu.

Za zaključek so dežurni gasilci pokazali izvoz z vozilom po letališču, na veliko veselje pa so v vozilo povabili tudi nekaj naših gasilcev in demonstrirali njegove sposobnosti. Na koncu smo naredili še gasilsko sliko ob vozilu. Zahvalili smo se za gostoljubnost in že smo hiteli naprej proti Kranju.

Sejmska prireditev v Kranju "Zaščita 2001" je namenjena zaščiti in reševanju, gasilski opremljeni, osebni in skupni zaščitni opremljeni. Ponudba je zelo pestra tako po obsegu ponudbe kot tudi različnosti proizvajalcev. Posebno zanimiva je tudi ponudba gasilskih avtomobilov z domačo nadgradnjo po zadnjih veljavnih standardih. Izredno atraktivno je bilo tudi vozilo, ki je namenjeno reševanju v predorih z dvema vozniki-

ma kabinama za vožnjo naprej in nazaj.

Sočasno se je na prireditvenem prostoru odvijalo tudi mednarodno gasilsko tekmovanje najboljših ekip, ki je pritegnilo kar precej obiskovalcev, saj so bili to soboto obiskovalci sejma predvsem gasilci.

Vsak izmed nas si je lahko našel zase ali pa za svoje društvo marsikaj zanimivega in uporabnega. Nabrali smo si tudi nekaj prospektov in cenikov, da jih doma v miru pregledamo. Na podlagi teh si bomo lahko sestavili tudi bodoče plane nujno potrebne opreme za opravljanje našega prostovoljnega poslanstva pri gašenju in reševanju. Predvideni čas za ogled nam je kar prehitro minil in že smo se vračali proti domu, da nam je še kaj ostalo od lepe sončne sobote.

GZ Dobrepolje - L.J.

Predstavitev gašenja

Iz Turistične zveze Slovenije

**MOJA DEŽELA - LEPA IN
GOSTOLJUBNA
NAGRAJENCI 2001**

VEČJA MESTA

1. VELENJE
2. NOVA GORICA
3. LJUBLJANA

MANJŠA MESTA

1. ŠENČUR
2. POLZELA
3. SP. IDRIJA

TURISTIČNI KRAJI

1. ZREČE
2. ŠMARJEŠKE TOPLICE
3. PTUJ

IZLETNIŠKI KRAJI

1. KOSTANJEVICA NA KRKI
2. ZBILJE
3. SLIVNA

ZDRAVILIŠČA

- VEČJA ZDRAVILIŠČA**
1. ZDR. MORAVSKE TOPLICE
 2. ZDRAVILIŠČE RADENCI
 3. TERME ČATEŽ

ŠOLE

- OSNOVNE ŠOLE**
1. O REČICA OB SAVINJI
 2. OŠ ANTON M. SLOMŠEK
 3. OŠ II. MURSKA SOBOTA

KAMPI

- VEČJI KAMPI**
1. ADRIJA, ANKARAN
 2. ŠOBEC, LESCE
 3. ZAKA, BLED

MEJNI PREHODI

- VEČJI MEJNI PREHODI**
1. VRTOJBA
 2. ŠKOFIJE
 3. FERNETIČI

MEJNI PREHODI S HRVAŠKO

1. SEČOVLJE
2. METLIKA
3. VINICA

CESTNINSKE POSTAJE

- STAR. CESTNINSKE POSTAJE
ENAKOVREDNA PRVA MESTA:
HRUŠICA, TOROVO, POSTOJNA B**

SREDNJA MESTA

1. MURSKA SOBOTA
2. ŽALEC
3. KAMNIK

IZRAZITO TURISTIČNI KRAJI

1. BLED
2. BOHINJ
3. KRANJSKA GORA

HRIBOVSKI KRAJI

1. LOGARSKA DOLINA
2. RETJE (OBČINA LOŠKI POTOK)
3. STRMCA (OBČINA POSTOJNA)

DRUGI KRAJI

- 1. PODGORA (OBČINA DOBREPOLJE)**
2. ARTIČE
 3. TUNJICE

MANJŠA ZDRAVILIŠČA

1. ŠMARJEŠKE TOPLICE
2. TERME TOPOLŠČICA
3. ZDRAVILIŠČE STRUNJAN

SREDNJE ŠOLE

1. GIMNAZIJA ŽELIMLJE
2. GIMNAZIJA JESENICE
3. GIMNAZIJA RAVNE

MANJŠI KAMPI

1. DOLINA, PREBOLD
2. TRNOVEC, DUPLJE
3. TRENTA

MANJŠI MEJNI PREHODI

1. HODOŠ
2. LAZARET
3. LIPICA

- NOVEJŠE CESTNINSKE POSTAJE
ENAKOVREDNA PRVA MESTA:
TEPANJE, PESNICA, VIDEŽ**

Podgora skozi čas

Piše: Tone Novak

(nadaljevanje)

Drugi sin Franc Erčulj je bil kot samouk zelo cenjen mizar. Imel je mizarско delavnico in veliko orodja. Od leta 1933 do 1938 je izdelal veliko bal za dekleta, ki so se v tistem času poročila. Med ostalimi je naredil balo tudi za Kržetovo Pavlo.

Francelj je skupaj z bratoma Vinkom in Filipom, ki je igral berdo, Stanetom, ki je igral bisernico, Vodičarjevim Ivanom, ki je igral brač, ustanovil tamburaški ansambel. Skupaj so za zabavo in ples igrali v domači gostilni, v Kompoljah, na Polanah, šli pa so tudi v Ortnek in Žlebič.

Vse inštrumente so sami izdelali, le berdo so kupili staro in jo obnovili. V gostilni so vaški fantje in dekleta zapili tolar od ohceti ali pa fantovščino. Ko se je gostilna ukinila, se je družabno življenje s plesom preselilo v privatne hiše. Največ se je plesalo pri Kržetovem Jožetu (zidar) in pri Fovčevih, posebno po osvoboditvi.

Podgorci so se ponašali z zelo dobrimi pevci. Odlični pevci so bili: Jakličev Filip, Cene, Mašničkov Peter, Smrekarjev Jože, Vodičarjev Ivan, Grudnov Franc, Draškov Janez, Primožev Lojz, Bukovčev Frenk, Mežnarjev Simon in še kdo. Od vseh je bil najbolj muzikaličen in dober pevec Alojz Prijatelj (Primožev), saj je redno pel z vaškimi pevci, petje pa je popestril z domiselnim igranjem na ustne orglice. Bil pa je tudi kot samouk izvrsten izdelovalec oken, vrat in ostalega pohištva.

Prvo trgovino z mešanim blagom je odprla v vasi Marija Žnidaršič, ki se je poročila z Andrejem Prijateljem, ki je prišel z Vrha. V Podgorici se je izučil za čevljarja. Kako naporno je bilo učenje v tistih časih, pove primer, da je moral Andrej z Vrha na Grmadi peš v Podgorico. Tam, kjer so zdaj Kaplanovi, je bil najprej v majhni leseni kajži čevljar s svojo delavnico. "Šiht" ali učenje je trajalo, dokler je bila sončna svetloba. Poleti je bil delovni dan daljši, pozimi pa krajši. Veliko so delali tudi po hišah, kjer so ostali tudi po teden ali več dni. Domačim je večkrat pripovedoval, kako ga je bilo strah, ko je hodil zgodaj zjutraj ali pozno v noč sam po gozdu z Vrha ali proti Vrhju. Slišal je zavijanje volkov in vsaka splašena srna ali zajec sta mu nagnala strah v kosti, da je pospešil korak in včasih tekel tudi navzgor v hrib. Ženina sestra pa je vozila prodajat v Trst, od tam pa je pripeljala razna živila in začimbe, in vse to je sestra Marija prodala v trgovini.

Kot harmonikar je bil v vasi in daleč naokrog poznan Žlogajčkov Tone. Na harmoniko je igral tudi Frkulov striček (ki pa ni igral na ohceti) in malo pred vojno še Vodičarjev ali Bčkov Stane. Stane igra še danes in je izvrsten godec, pevec in veseljak, poznan daleč naokoli, saj je igral na marsikateri ohceti in veselih družbah. Takrat se je igralo polko, valček, šrit polko, draj šrit itd.

Zemlja je bila slabo rodovitna, bile pa so številne družine, zato so si morali Podgorci iskati dodatne vire zaslužka. Eden od teh je

bilo nabiranje zdravih rastlin.. Največ so nabirali robidovo listje. Nabrano so sušili na kozolcih, saj je bila tam senca in preprih. Zeliščarja sta odkupovala Žlogajčkov Tone in Franc Babič, ki se je priženil v Kompolje. Od tam pa je bil odkupovalec tudi Mustarjev Štefan. Marsikdo si je s pridnim delom in vztrajnim zbiranjem zelišč kupil obleko, kolo, celo njivo ali opeko za prekritje slamnate strehe. Bčkov Stane pa si je z nabiranjem kupil harmoniko.

Ljudje so nabirali tudi želod, ježice (za strojenje kože), lipovo cvetje, jagode itd. Za nabiranje jagod so se nabiranci dogovorili z lastniki posekanega (tam jagode najprej in in najbolj dozori) za sklicno pravico o nabiranju. S tem je bilo vsem ostalim prepovedano hoditi na ta prostor. Nabirali pa so tudi luštrek, ki je rasel na hrastih. Bil je v obliki rože rad se je odstranil, nabirali so ga v vreče.

Ljudje so nabirali in sušili gobe. Teh pač ni bilo vsako leto, a kadar so bile, se je nabiralo in odkupovalo od Krke, Zagradca, Žužemberka, skratka po celotni Suhi krajini. Posušene gobe so odkupovali Jožmančkova Pepa in mož Mihov Ivan, ki sta stanovala na Vidmu. Od tu je bil trgovec Sakundar, ki je imel na Vidmu trgovino. Njegov sin Anton, ki se je poročil s Štancarjevo Micko in je stanoval na Velikem Vidmu, je bil velik odkupovalec gob. Pomagal mu je brat Vinko, ki je stanoval na Malem Vidmu. Imela sta svoje nabiralce — stalne stranke, ki sta jih pridobila s solidnim delom in ceno. Pokrivala sta ves dobropolski in severovzhodni teren do Žužemberka. Vseposod sta se vozila s kolesom. Pri poslu ("kšeftu") jima je pomagala sestra Mici, ki je imela trgovino z zelišči in gobami GOSAD v Ljubljani.

Za zbiranje in prodajo jajc pa so bile znane: Urbanova tetka, Mežnarjeva Johana in Kazarjeva Micka iz Kompolj. Prodajati so se podale v Ljubljano, ene s "kulcam", konjsko vprego ali kasneje z vlakom. Tam so prodajale vse, kar so doma pridelale: jajca, fižol, maslo, kure in peteline, žive ali očiščene, sveže gobe, jagode, robide, maline, povhe, povhovo mast, kolone itd.

Primoževa tetka Ivanka in Mežnarjeva Johana pa sta hodili s "kulco" prodajati v Trst. Poleg jajc sta tja vozili ličkanje in v kurniku živ ekure in peteline. Potovala so po glavnih cestah, ubrale tudi kakšno bližnjico, a so vseeno potrebovale do Trsta ves dan. Naslednji dan so tam prodajale, kaj nakupile in se zopet en dan vračale domov.

Podgorci so imeli tudi primat pri peki domačega kostanja na Dunaju (čeravno tega ni bilo v dolini). Nabirali so ga pri Sv Gregorju in tja do Litije, kjer koli je pač rasel in bil primerno velik. Domačinka Marjana Škantej, ki je bila poročena z Avstrijcem, je pričela s to prodajo. K temu je pritegnila še ostale Podgorce in tako se je vas v oktobru in novembru kar razredčila. Pridružili so se jim tudi gostilničarji z Vidma, saj se je vsem zdelo na lep način zaslužen denar. Zaradi solidnega dela so imeli prostor za prodajo rezerviran za več let naprej. Seveda je za njim stala skupina Podgorcev, ki je kostanj vestno nabirala, čistila, shranjevala in vzdrževala njegovo kvaliteto.

(se nadaljuje)

POGOVOR Z BARBARO KRAMŽAR IN PETROM KASTELICEM

Romanje je kot življenje

Ko sem v študentskih letih brala Geoffreya Chaucerja in njegove "The Canterbury Tales" sem si živo predstavljala srednjeveške romarje in čudovito romantiko, ki jih je spremljala na njihovih dolgih romarskih poteh. S toliko večjim zanimanjem sem zato sledila pripovedi Barbare in Petra, ki sta se s podobne poti vrnila letošnje poletje. Stare srednjeveške romarske poti se namreč spet obujajo in postajajo za sodobne nomade vse bolj privlačne. Takšno romarsko pot sta odkrila, in jo tudi premagala, Barbara in Peter. Zaposila sem jih, da nekaj svojih vtisov povesta tudi našim bralcem.

Praznovanje dneva sv. Ane - 26. julija

Španija in Jakobova romarska pot. Od kod ime za pot?

Apostol Jakob je bil sin ribiča Zebedeja in Marije Salome; bil je Kristusov učenec, tako kot njegov brat evangelist Janez. Na ukaz kralja Agripa I. so ga leta 44 umorili z mečem. Izročilo pripoveduje, da so v Jeruzalemu na tem mestu zgradili cerkev sv. Jakoba. Okoli leta 70 naj bi njegove kosti prenesli na Sinaj, v današnji samostan sv. Katarine. V 8. stoletju so njegove relikvije rešili v Španijo, in sicer v Galicijo. Zgradili so cerkev sv. Jakoba, ki je bila posvečena 25. 7. 816 in kristjani so začeli romati na njegov grob. Kompostela je postala tretja božja pot kristjanov, takoj za Jeruzalemom in Rimom. Romarji v Jeruzalem so se imenovali palmerosi, v Rim romerosi in v Kompostelo pelegrinosi. Tako je še danes. Število romarjev iz vse Evrope je do 15. stoletja naraščalo; leta 1588 so se svete relikvije, skrite pred Angleži, izgubile za 300 let. Šele v 80-ih letih 20. stoletja so s študijami zopet začeli obujati

staro srednjeveško romarsko pot - camino v Kompostelo. Svet Evrope je razglasil Jakobovo romarsko pot za evropsko kulturno pot, imenovano camino frances - francoska pot, z začetkom v Pirenejskih (na francoski strani).

Koliko kilometrov se prehodi na tako dolgi poti?

Pot se začne v vasi St. Jean Pied de Port v francoski Baskiji, nato prečka Pireneje in se nadaljuje po severnem delu Španije. Vodi tudi skozi večja mesta: Pamplona, Logrono, Burgos, Leon, Ponferrada, Portomarin in se po 775 km konča v Santiagu de Compostela.

Mislím, da ta romarska pot pri nas ni širše znana. Kako sta vidva zvedela zanj?

Na sejmu turizma sva dobila v roke zemljevid Španije, na katerem je bila vrisana romarska pot v Kompostelo. O srednjeveških romarjih v Kompostelo sva oba že slišala in brala, vendar nisva vedela, da kdo še danes roma peš. Tako sva izvedela, da sta to pot pred nama že

prehodila Slovenca Meta in Metodij Rigler, ki sva ju pred najino potjo že obiskala. Bila sta najin edini vir "praktičnih" informacij.

Kdo in od kod so udeleženci romanj?

Romajo ljudje različnih prepričanj, veroizpovedi, starosti, narodnosti. Od Evropejcev je največ Francozov, veliko je Norvežanov, Dancev, Špancev, Holandcev, Italijanov, Nemcev, Angležev. Prihajajo pa tudi Kanadčani, Brazilci, Kubanci, Japonci, Američani in drugi. Na poti sva srečala tudi Slovenko. V času enomesečnega romanja sva se srečala z ljudmi, s katerimi sva romanje tudi začela.

Kako je bilo s prenočevanjem in postanki na poti?

Skoraj vsi smo dnevno prenočevali v poceni (ali za prispevek) zavetišču, imenovanem vefugio ali albergo. Ti so bili ob poti razporejeni pogosto, tako da se glede na dnevno kondicijo odločiš, kje boš prenočeval. Albergi so urejeni za potrebe romarjev (skupna ležišča, tuši, iz katerih teče topla voda, kuhinja, v kateri si lahko pripraviš topel obrok). Romati lahko začneš v vsakem kraju ob caminu, saj je dovolj, da romar prehodi vsaj 100 km, da

Katedrala sv Jakóba

se imenuje pelegrino. Nekateri pot opravijo s kolesom (najmanj 200 km, da si priznan kot romar), redki tudi kot konjeniki. Prednost v zavetiščih imajo tisti, ki romajo peš.

Ali sta prehodila vseh 775 kilometrov?

Seveda.

Koliko sta prehodila na dan?

Najina najdaljša etapa je bila dolga 37,5 km, povprečno sva na dan prehodila 25 km, včasih več, včasih manj, odvisno od počutja. Z zdravjem nisva imela težav, razen nekaj žuljev, ki so sestavni del tako dolge poti.

In če bi vendarle prišlo do kondicijskih ali zdravstvenih težav?

Med seboj smo si romarji v težavah pomagali z nasveti, spodbudami ali konkretnimi zdravilnimi preparati. Za tiste z resnejšimi zdravstvenimi problemi je v vsakem refugiu poskrbel zdravnik.

Ali prihajajo romarji samo v poletnem času?

Romati je mogoče skozi celo leto, tudi pozimi, vendar je kljub vročini največ ljudi na poti poleti. Midva sva pot začela 12. julija in jo končala v Komposteli 10. avgusta.

Ali sta morda sproti načrtovala, koliko bosta prehodila?

Vsaka pot, tudi tako dolga, se začne z enim korakom, voljo, željo in mislijo na dan, ki te čaka. Hojo je težko načrtovati za več dni vnaprej, ker je pot odvisna od tvojega psihofizičnega stanja. Bili so dnevi, ko bi hodila tudi več, kot sva sicer in obratno.

V čem je bil največji čar romanja?

Ure so minevale ob mislih na ljudi, s katerimi živiva. Čas je mineval tudi ob pogovoru z ljudmi, ki romajo zaradi vseh mogočih razlogov. Pešačenje, ki je najpristnejša oblika romanja, pomeni na dolgem pohodu srečati sebe in druge. Čim daljša je pot, bolj pristni so odnosi, ki jih

Jakobovi znaki: školjka, romarska palica in naravna bučka za shranjevanje vode. Školjka in rumene puščice so markacija za romarje.

vzpostavljaš. Hitrost hoje si mora vsak prilagoditi zase. Če si želiš družbe, lahko najdeš sogovornika. Če želiš samote, korak upočasniš.

Sta si nabirala kondicijo že doma, pred odhodom?

Kondicija, ki sva jo pred romanjem nabirala doma, ne zadostuje. Važno je vztrajati, tudi takrat, ko ne veš, po katerem delu podplata bi še lahko hodil, ko je špansko sonce v zenitu in je obzorje le privid, ko po 5 km čutiš vsak dekagram, ki ga nosiš, pred seboj pa imaš še tri četrte poti ... Zato pravijo, da je romanje kot življenje: bolečina, veselje, srečavanje, poslavljanje ...

Vajina odločitev za romanje je bila hkrati tudi neke vrste izziv. Kakšen?

Izziv je lahko zmožnost prehoditi 775 km, kar v 21. stoletju vsekakor je. Vendar pa je tako romanje vsekakor več kot le športni podvig. Pomembna je pot in ne toliko cilj. Pomemben je vsak dan posebej, ki ga preživiš (s hvaležnostjo, da še lahko nadaljuješ) v tesnem stiku s samim seboj in z vsem, kar te obdaja: s sočlovekom, naravo, arhitekturo. Tistemu, ki lepote, ki jo romanje prinese, ne doživi, verjetno ostane le dober občutek po tolikih prehojenih kilometrih.

In kaj vama je ostalo naj-

Proslavljanje najdaljše etape v mestu Leon. Družba na fotografiji je bila skupaj od začetka poti.

bolj v spominu s te dolge poti?

V spominu nama je ostala neverjetna pripravljenost romarjev, da pomagajo pomoči potrebnim, tistim, ki so zaradi bolečin hodili počasneje, ki pozneje niso dobili postelje v zavetišču ...

Čudovito doživetje je bilo opazovanje narave, kako se skozi prehojene kilometre spreminja (pot pelje čez vso severno Španijo, od Pirenejev pa do Atlantika).

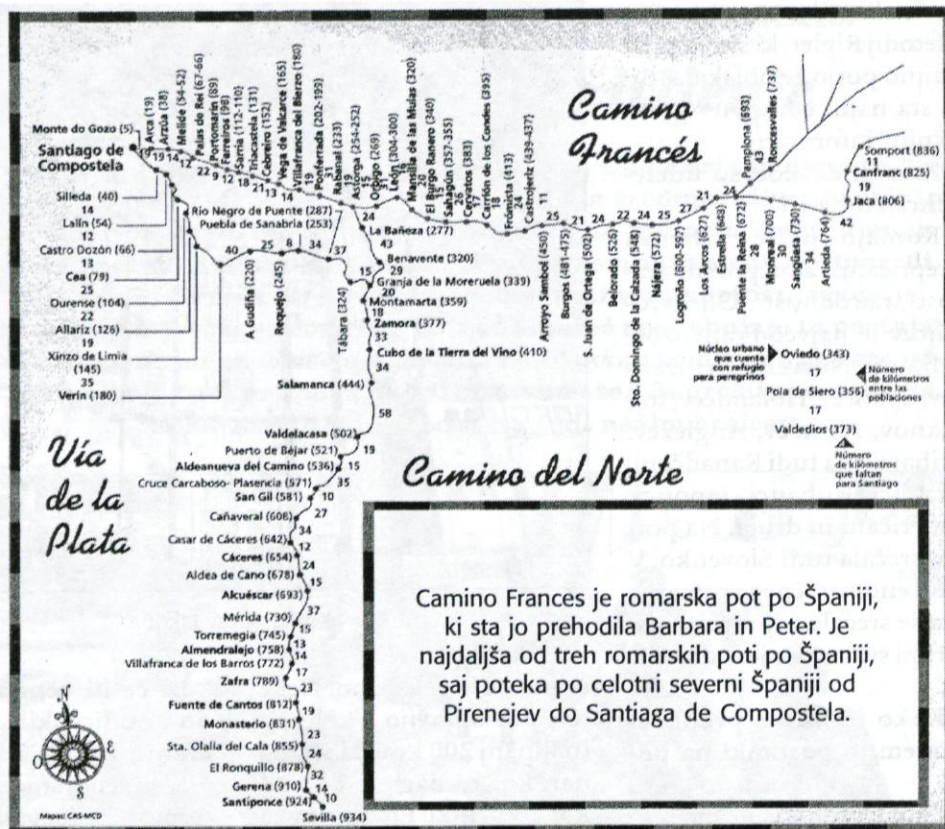
Reakcije in doživetja na tako dolgem peš romanju so zelo podobne tistim, ki jih doživljaš doma (možnost opazovanja samega sebe).

Zanimivo je bilo spoznavati kulinariko. Ob tako dolgi poti, se tudi prehrambene navade spreminjajo. Jedi so drugačne v vsaki pokrajini. Tako sva na tako dolgi poti spoznala tudi njihovo prehrano.

Poleg lepih vtisov in številnih fotografij sta verjetno prinesla domov še kaj.

Tu je najin potni list, ki ga na romarski poti dobi vsak. Vanj dobiš žig na vseh prenočiščih in drugih točkah. Kraji tako rekoč živijo z romarsko potjo, poskrbljeno je za vse. Na koncu romanja dobiš tudi "kompostelo". To je poseben certifikat, ki dokazuje, da si pot v celoti opravil.

Vidva sta glede na vajino mladost že precej potovala. So bila tudi vajina prejšnja potovanja podobna temu romanju?

Peš romanja v Santiago ne moreva primerjati z nobenim drugim dosedanjim potovanjem - predvsem zaradi nešteto lepih prijateljev, ki sva jih sklenila. Romanje po caminu je poleg potovanja v tujo deželo in ogledovanja naravnih in arhitekturnih znamenitosti, predvsem milost potovanja k sebi in k svojemu

Bogu.

Glede na bogastvo doživetega vaju gotovo še vleče nazaj. Pa tudi na druga potovanja, zato upam, da se bosta še kdaj gosta na naših potopisnih straneh.

Hvala za pogovor.

Pripravi: M. Steklasa

Šola v Dobropolju

Ivan Grandovec
(nadaljevanje iz prejšnje številke)

Z novim letom 1877 so bile določene spremembe v šolskem svetu:

- * Valentin Sežun, župnik - predsednik
- * Matija Hudovernik, nadučitelj - član
- * Anton Germ, videmski župan - član
- * **Franc Zakrajšek**, posestnik iz Ponikev - član
- * Anton Babič, posestnik iz Bruhanje vasi - član
- * **Janez Štih**, posestnik iz Male vasi - postane član
- * **Janez Štupnik**, posestnik iz Zdenske vasi - postane član
- * **Anton Žgajnar**, posestnik iz Ceste - namestnik

Čprav se je plača za drugega učitelja povečala s 400 na 450 goldinarjev, ni bilo nobenega prosilca za službo, in tako je že

drugo leto zapovrstjo poučeval nadučitelj Hudovernik sam vse učence. Tudi zaradi teh kadrovskih težav je pouk obiskovalo le 56% šoloobveznih otrok. Šolski svet je sklenil, da je ponavljalna šola za dečke, ki naj bi jo obiskovalo 57 otrok, v četrtek, in sicer celodnevna. To pa pomeni, da je bila dopoldne med 8. in 12. uro, ter popoldne med 13. in 15. uro. Dečki so poleg verouka imeli največji poudarek na sadjarstvu in poljedelstvu. Deklice so imele ponavljalno šolo le v nedeljo popoldne. Kljub temu, da so bili v tem oddelku otroci od 12. do 14. leta starosti, jih je le malo znalo pisati in brati.

Tudi šolsko leto 1877/78 se je začelo brez drugega učitelja. Pouk se je začel že v začetku oktobra, in ne šele sredi oktobra (sklep šolskih oblasti v Ljubljani). Mesto drugega učitelja - pomožnega učitelja je

zasedel šele 2. januarja **Maks Ivanetič**. Od tedaj je bil pouk celodnevne, kar pa je za precej otrok pomenilo, da so se eno uro (med 12. in 13. uro) potikali okoli šole, ker se ni splačalo oditi domov in se vrniti nazaj v šolo. Prenekateri učenec, ki je odšel domov, se ni vrnil k popoldanskemu pouku. Obisk se je povečal le za 2%.

Naslednje šolsko leto sta na ukaz okrajnega šolskega sveta morala izstopiti iz krajevnega sveta Zakrajšek Franc iz Ponikev in Mustar Anton iz Kompelj. Svet je tako imel šest članov. Šolsko leto se je začelo tako kot običajno s šolsko mašo v začetku oktobra, končalo pa se je dan ali dva pred velikim šmarnom. Maks Ivanetič ni dolgo vzdržal v Dobropolju, saj je bil že 15. 12. 1878 prestavljen v Preloko. Tako je bil ponovno za ves pouk le nadučitelj. V marcu (28.3.) 1879 pa je za našo šolo pomemben dan. Takrat je prišla v Dobropolje **prva učiteljica Avgusta Matanovič** iz Šentvida pri Stični. Takoj je v ponavljalni šoli začela dve uri tedensko učiti deklice **ročnih del - šiviljstvo**.

V letu, ko se je prestopilo v osemdeseta leta devetnajstega, je bil zelo slab vpis. Čeprav je nadučitelj redno vsakih štirinajst dni sporočal naslove staršev, katerih otroci niso hodili k pouku se je vseeno zgodilo, da 17. novembra 1879 kar 233 otrok ni hodilo v šolo. To pa je predstavljalo kar 47% vseh šoloobveznih otrok. Obisk se je sicer do konca šolskega leta dvignil na 62% v redni šoli in na 49% v ponavljalni šoli. Drugi razred je bil razdeljen na dva oddelka. Eden je imel pouk dopoldne, drugi popoldne. V popoldanskem oddelku je okrajni šolski nadzornik videl 21. julija 1880 le tri učence pri pouku. To leto ni bilo verouka redno na urniku, temveč se je ob nedeljah pri maši oznanilo, kdaj bo verouk. Tisti dan se je med rednim šolskim poukom podilo čez sto otrok okoli šole, čakajoč na konec pouka, ko naj bi imeli verouk. Po veliki noči je bil četrtek rezerviran za spraševanje tistih otrok, ki naj bi šli k sveti birmi. Ta dan je prihajalo v šolske prostore celo do tristo otrok, medtem ko so bile ostale dneve šolske klopi prazne. V januarju je žreb določil, da morata Janez Štupnik in Anton Germ zapustiti šolski svet, na njuni mesti pa sta prišla Franc Zakrajšek iz Ponikev in Janez Žnidaršič iz Zagorice. Med velikimi počitnicami (15.8. - 1.10.) je šolski svet namenil za tedanji čas znatna sredstva za popolno beljenje šolske stavbe od zunaj in znotraj, prebarvana so bila tudi okna in vrata. Tudi v naslednjem letu se je nadaljeval slab šolski obisk. Skozi vse leto je hodilo v šolo le pet otrok od 492 šoloobveznih. V začetku oktobra 1880 je prišlo k pouku vsega skupaj 6 do 12 otrok. V to nemogoče stanje je posegel župnik, ki je pri jutranji maši, ki se daruje za "farane", že 10. oktobra opominjal starše na njihovo dolžnost, da pošljejo otroke v šolo. Prav tako je to storil tudi naslednjo nedeljo. V ponedeljek, 18. oktobra 1880, je prišlo k pouku 76 otrok. Prvič po sprejetju šolske zakonodaje 1869 leta, ko je stopila šola pod nadzor države, je šolo obiskal deželni šolski svetovalec. Ta je prisostvoval pouku ves dan. Omenim naj, da je šolo vsako leto obiskal okrajni šolski nadzornik. Ob koncu šolskega leta je vsakdanjo šolo obiskalo vsaj nekajkrat letno 60% otrok, ponavljalno pa 56%. Ob tako nizkem obisku se lahko zamislimo ob mislih na današnji obisk, hkrati pa tudi sklepamo na izobrazbeno - kulturno raven našega človeka.

Tudi v prihodnjem šolskem letu je bil obisk zelo slab. Učiteljica Augusta Matačnovič je 16. novembra zapustila šolo in odšla v Črnomelj. Njeno mesto je zasedel novinec, ki je prišel v Dobropolje 2. novembra 1882. To je bil **Edvard Raktelj** iz Ribnice, ki je kot drugi učitelj šel v Rob 2.

10. 1883. Ker se je 5. avgusta začel misijon v župniji Svetega križa, se je obisk šole popolnoma ukinil. V tem šolskem letu je omembe vreden dogodek le proslava 11. julija ob 600 letnici združitve kranjske s Habsburžani. V tem letu je bil prvič za predsednika šolskega sveta izvoljen neduhovnik, in sicer Franc Erčulj iz Zagorice 11, Franc Brdavs iz Vidma in Jožef Jaklič pa sta postala člana. Prvič se je zgodilo, da je kronist v kroniki zapisal: "... Zato se je očitno začelo kazati, da šola peša." Na šoli so se vsakoletno vrstili razni okrožni in okrajni nadzorniki, vendar niso ničesar storili, da bi dvignili z manjšanjem števila otrok v oddelku kvaliteto pouka.

V šolskem letu 1883/84 je poleg nadučitelja od 18. oktobra poučevala **Johana Bregar** iz Ribnice. Prvič se tudi omenja, da je zdravnik 23. julija 1884 cepil otroke proti kozam. Šolske oblasti so to leto pričele le razmišljati, da bi bilo zaradi prevelikega števila učencev dobro ustanoviti še tretji razred. Že 24 in 25. oktobra 1884 naj bi pritisnil takšen mraz, da ni bilo pouka, saj ljudje še niso pripeljali drv za ogrevanje učilnic. V tem letu so bili v mesecu starši otrok prvič kaznovani zaradi izostankov otrok od pouka. Najslabši obisk pa je bil z Vidma, Bruhanje vasi in Podgore. Spomladi je bila podpisana tudi najemna pogodba, po kateri daje župnija šoli v najem njivo za dvajset let. Ta je bila na mestu, kjer je sedaj občinska stavba. V drevnici so otroci prvič cepili sadike jabolk s sorto zimska parmena, hruške pa s sorto cidrovka. Ponoči iz 3. na 4. april 1884 so tatovi odnesli iz šolske drevnice 18 najlepših drevesc.

2. 4 Trirazredna ljudska šola v Dobropolju

Trirazredna šola se je po enem letu, ki je preteklo od ideje 23. 6. 1884 za trirazrednico, resnično razširila 2. oktobra 1885. Že ob začetku šol. leta je bil za drugega učitelja postavljen **Franc Ivanc**, ki je prišel iz Sodražice za eno šolsko leto, nato pa je odšel v Velike Lašče za drugega učitelja. Kljub temu pa je bil prvi razred, ki je imel pouk poldneven, številčen, saj je bilo vpisanih kar 179 otrok. Nekateri so bili stari že 13 let, pa še vedno niso znali brati. Sredi aprila so z žrebom spremenili šolski svet. Izmed treh članov sveta, ki so predstavljali posamezne vasi, sta odpadla Franc Erčulj in Janez Štupnik. Njuni mesti sta zasedla s pomočjo volitev ponovno Janez Štupnik in Janez Erčulj iz Podpeči, ki je bil izvoljen tudi za predsednika. Sredi aprila 1886 je Janez Lohkar iz Predstrug skopal vodnjak pred šolo. Okvir, ki nakazuje njegovo nahajališče, še danes stoji na istem mestu - pred občinsko stavbo. Stal je

310 goldinarjev, torej manj kot pa je bila letna učiteljska plača. Šolska drevnica se je to pomlad razširila iz 256 m² na 1435 m².

Začetek novega šolskega leta je minil le z dvema učnima močema. Nato pa je 30. 11. 1886 prišel za drugega učitelja Ivan Zupanec iz Bohinjske Bistrice. Pouk bi moral obiskovati od prvega do tretjega razreda 269 dečkov in 203 deklince, v resnici pa je hodilo v šolo 196 dečkov in 130 deklic, to je 695 vseh otrok. V ponavljalo šolo bi moralo hoditi 122 otrok, obiskovalo pa jo je 100, torej je bil obisk 83%. V naslednjem šolskem letu je bil jesenski obisk slabši kot leto prej, saj je ugodno vreme podaljšalo pašo živine, pa tudi zaradi pomanjkanja oblek. Zavedati se moramo, da so tedaj bili otroci doma v raztrganih, ponošenih in zakrpanih oblačilih, v šolo pa naj bi otrok prihajal vsaj v malo lepši obleki. Obleka je bila le ena in ne tako kot danes, ko ima večina otrok oblačil na pretek. To leto so med otroci razsajale koze. Otrokom iz Zdenske vasi so 20. januarja 1888 prepovedali obiskovanje šole, kmalu za njimi pa še otrokom iz Ceste. Od 6. februarja do 23. aprila je bila šola začasno zaprta za celotni šolski okoliš. Za kozami je v tem času umrlo šest otrok. Sredi poletja so po vsej Avstro-Ogrski bolj ali manj slovesno praznovali 40. letnico prihoda na cesarski prestol Franca Jožefa I. V Dobropolju so za tedanje razmere imeli izredno slovesnost. Ob 8. uri se je 24. julija zbralo 380 otrok, člani šolskega sveta in pomembni moške so šli k sveti maši, ki jo je vodil ribniški dekan. Še pred mašo je bila blagoslovljena šolska zastava, ki je stala 60 goldinarjev, to je več kot ena učiteljska plača. Denar zanjo sta nabirala po vaseh oba učitelja Ivan Zupanec in Ivana Bregar. Ob koncu maše so zapeli cesarsko himno in zahvalno pesem. Po maši so vsi otroci odšli v šolo, kjer so zopet zapeli cesarsko himno, nato pa je sledila gostija s kruhom in vinom za vse otroke. Učenci so dobili knjižico "Naš cesar" ter podobico. Otroci so z navdušenjem vzklikali: "Živio naš cesar Franc Josip I.!"¹ V tem šolskem letu bi moral hoditi v redno šolo 268 dečkov in 232 deklic, v ponavljalno šolo pa še 142 otrok. Obisk je bil 78%. Starši so imeli oporo v krajevnem šolskem predsedniku, ki je opravičeval izostajanja od pouka.

(se nadaljuje)

¹ S poudarjeno pisavo so zabeleženi novi člani oziroma namestniki, ostali pa so isti, ko v prejšnjem šolskem letu. Opozoriti velja predvsem na novega člana iz Ponikev, kar se mi zdi za to veliko naselje dokaj pomembno in namestnika iz Ceste.

² Kronika šole 1. knjiga, stran 29.

Krompirjev piknik v vrtcu Ringaraja

Videm, 3. 10. 2001

V garderobah dobimo obvestilo, kaj v sredo se bo zgodilo. "Krompirjev piknik" nam sledi, seveda pridemo skoraj vsi.

Sonček je lepo pripekal, igrišče in teraso v otroško veselje oblekel.

Najprej na vrsti je bila delavnica, za starše spet otroška pravljica.

Krompir, koren, zobotrebci in koruza, za mlade ustvarjalce so oblikovalska "muza".

Nastajajo rož'ce, lutke in živali, tudi očiji in mamice izvrstni so modelarji.

Po delu in zabavi pa malica sledi, krompirček pečejo nam vzgojiteljice tri. Tudi dober čaj nam je prijal, je v peskovnikih nekaterim tortice zalival.

Popoldne se prevesilo je v mrak, počasi k domu usmerjamo korak.

Zadovoljni vsi smo in veseli, takih uric bi si še želeli.

Marko Okorn

V krompirjevi deželi

Podružnična šola Kompolje je v začetku lanskega šolskega leta pripravila zanimiv projekt "Vse o bučah", letošnji projekt "V krompirjevi deželi" je bil še obsežnejši. Priprave nanj so potekale že od začetka šolskega leta, vanj pa so bili vključeni vsi, tako malčki iz tamkajšnjega vrtca kot učenci šole, seveda ob požrtvovalnem delu in vodenju njihovih učiteljic in vzgojiteljic.

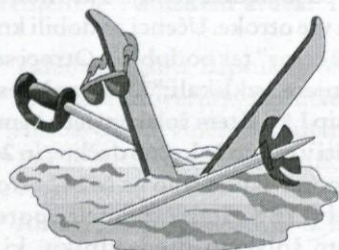

Že med pripravami jih je obiskal pospeševalec v Kmetijski zadrugi g. Andolšek in jim povedal veliko zanimivega, česar še niso vedeli o krompirju. Potem so se razdelili v skupine in se lotili dela. Iz krompirja so oblikovali domiselne figurice, risali, brali zgodbe o krompirju, raziskovali njegovo zdravilno moč in se pozanimali pri dedkih in babicah, kako so v starih časih sadili in pridelovali to vsestransko uporabno živilo.

Učenci drugega razreda so skuhali škrobno lepilo, učenci tretjega in četrtega razreda pa so se v kemijski učilnici na Vidmu prepričali, če je v krompirju res škrob.

Ko so zvedeli vse o krompirju, so začeli zbirati recepte in se preizkusili še s kuhanjem. S pomočjo babic Francke in Kristine so pripravili okusne slivove cmoke in krompirjevo potico. Ob vsem tem raznolikem delu so učenci dobili navdih za ustvarjanje. Poleg likovnih del je nastala cela vrsta pesmic o krompirju.

Vse to in še marsikaj drugega so počeli med pripravami, zaključek projekta pa so pripravili 4. oktobra in nanj povabili

**OŠ Dobrepolje
organizira
sejem rabljene
smučarske opreme.**

**Sejem bo v soboto,
24. novembra, od 9. do 11. ure v šoli na Vidmu.**

**Vabimo vse učence, posebno pa učence 5.
razreda, ki se bodo udeležili zimske šole v
naravi.**

li svoje starše, ki so imeli kaj videti. Po prijaznem sprejemu vsakega posebej je obiskovalce presenetila podoba avle in učilnic, ki je že sama po sebi pričala o raznolikem delu, ki so ga opravili učenci.

Na predstavitvi so nastopajoči najprej pripovedovali, kako so spoznavali in kaj so delali s krompirjem. Vmes so igrali skeče in brali pesmice, pa tudi peli. Spremljal jih je Roman Gačnik na harmoniko. Kdo bi si mislil, da obstajajo tako lepe pesmice o krompirju.

Nato so učenci popeljali svoje starše na ogled razstave v sosednjo učilnico, ki je prikazovala pravo bogastvo domišljije. Najprivlačnejši pa je bil pogled na dve veliki mizi jedi iz krompirja. Na eni so bile jedi, ki so jih ob pomoči učiteljic in vzgojiteljic pripravili učenci. Na drugi pa tiste, ki so jih pripravile članice DPŽ iz Strug in Dobrepolja. Te so še enkrat dokazale, kako odlične kuharice so in kako dobro je sodelovanje med njimi in podružnično šolo v Kompoljah.

Vzgojiteljice in otroci iz vrtca pa so odpeljali starše v prostore vrtca, kjer je potekala likovna delavnica. Na mizah so nastajali najrazličnejše izdelki iz krompirja. Otroci so spretno risali risbice in oblikovali figurice. Očitno vajeni podobnega dela so se tako zatopili v delo, da jih ni prav nič motila

prisotnost gledalcev.

Starši so bili zadovoljni z vsem, kar so videli. Projekt je bil res zanimiv. Celovito je predstavil temo in nudil primerno zaposlitev tako najmlajšim iz vrtca kot učencem razredne stopnje.

M. Steklasa

Prvi koraki v devetletni šoli

Devetletka, in z njo prvi razred, je projekt, ki ga je pričela naša šola OŠ Dobrepolje izvajati v šolskem letu 2001/2002. Že v preteklem šolskem letu je bil oblikovan strokovni tim, znotraj katerega smo si sproti delili naloge, se dogovarjali, usklajevali in pripravljali na uvedbo devetletne osnovne šole v prvem razredu. Tako so otroci 3. septembra pričeli s poukom leto mlajši kot do sedaj. Prvi šolski dan je bil za učence in starše prav posebej pripravljen tako, da je bil začetek za učence vesel in poln pričakovanj.

In kako je sedaj v prvem razredu devetletke?

S kolegico delava skupaj v tako imenovanem tandemu - paru. Vse dejavnosti si deliva, kar je osnova za enakopravno delo, dobro počutje in ustvarjalnost obeh. Odlično se ujema, dopolnjujeva, dogovarjava, znava si prisluhniti. Vse to je značilno tudi za naš celoten tim. Otroci niso prikrajšani za igralne igrice, saj skušava spontano prehajati na predmetno razdelitev vsebin. Kljub temu, da se učimo, skušava dejavnosti posredovati sproščeno, igrivo, z upoštevanjem otrokovih želja, potreb in sposobnosti. Lahko se pohvaliva z bogato

opremo prostorov, ktički so sodobni, vendar bi bili veliko bolj izkoriščeni, če bi bili naši prostori nekoliko večji. Na voljo imamo tudi telovadnico, ki nam omogoča skupaj z vso športno opremo, pravo izvajanje športne vzgoje.

Poskrbljeno je za jutranje varstvo in podaljšano bivanje otrok, ki sta z uvedbo devetletke dobila drugačen pomen, saj so šestletniki v primerjavi s sedemletniki v šoli dalj časa. Zato je bilo potrebno prilagoditi način dela tudi v jutranjem varstvu in v podaljšanem bivanju. Naše dejavnosti se neopazno prepletajo med vrtcem in šolo. Tako so učenci v tednu otroka zaigrali lutkovno igrico "Zrcalce" vsem otrokom iz vrtca. S šolarje razredne stopnje smo si skupaj ogledali predstavo "Pojoči kuhar" in organizirali športni dan. Sodelujemo tudi s šolsko psihologinjo in knjižničarjem. Podpora in pomoč pri izvajanju programa nam nudi tudi vodstvo šole, ki zna prisluhniti našim idejam, težavam in željam.

Z uvedbo devetletke dobivajo tudi starši čedalje bolj dejavno vlogo pri vzgojnem procesu, saj imajo večjo možnost vključitve vanj in s svojim odločanjem prispevajo h kakovosti šole.

Učiteljica: Dušica Hočevar

Vzgojiteljica: Martina Prhaj

Gledališče ZRCALCE

Učenci devetletke na Vidmu so uspešno začeli šolsko leto. 4. oktobra, komaj po mesecu dni pouka, so že pripravili prvo lutkovno igrico in jo zaigrali otrokom iz vrtca. Letni delovni načrt devetletke namreč predvideva čim tesnejše sodelovanje z vrtcem, saj to omogoča lažji prehod iz vrtca v šolo. Zaradi tega se je strokovni tim devetletke dogovoril z vrtcem Ringaraja, da ne bo ostalo le pri tem, ampak da bodo v pomladanskem času pripravili še kakšen podoben projekt.

O njihovi prvi predstavitvi je treba reči vsaj to, da je bila nekaj posebnega. Prvošolčki so namreč uprizorili pravo gledališče. Predhodno so izdelali brezplačne vstopnice in jih poslali otrokom v vrtce. Pri vratih je mlade gledalce čakala kontrola. Brez vstopnic pač ne moreš v nobeno gledališče. Tudi v njihovo ne, saj so se na predstavo pripravljali z vso resnostjo. Tudi prizorišče je spominjalo na pravo gledališče. Igrica je bila lepa, mladi igralci sproščeni. Kako prepričljivi so bili, je bila dokaz tišina in pogled na radovedne obraze malčkov, ki jim je bila igrica očitno všeč.

Tako kot v pravem gledališču so tudi oni uprizorili več predstav, za vsako vrtčevsko skupino posebej.

M. Steklasa

Učenci prvih razredov devetletke v šolski knjižnici

Zadnji teden v septembru in prvi teden v oktobru sem povabil učence prvih razredov devetletke iz matične šole in iz podružnic v šolsko knjižnico.

Učenci so z zanimanjem prisluhnili opisu knjižnice, razliki med knjižnico in knjigarno ter namenu knjižnice.

Z izposojajo knjig v knjižnici ter z njihovim branjem naj bi otroku privzgojili trajno ljubezen ne le do leposlovja, ampak tudi do knjig, iz katerih se bo kasneje v šoli moral učiti. Z rednim branjem pa bomo otroku tudi olajšali kasnejše učenje branja samega.

Matej Kalan

SEJA SVETA STARŠEV

Na celotni šoli Dobrepolje je letos 394 učencev

PREDSEDNICA SVETA STARŠEV OSTAJA DARJA KLINC

Z novim šolskim letom je prišlo tudi do nekaterih sprememb v sestavi Sveta staršev. Do prve seje tega organa, sklican je bil za 27. september, so bili na novo izvoljeni naslednji člani: Vita Klein, Marinka Mustar, Andreja Šinkovec, Dragica Adamič, Rajko Ljubič, Nataša Hekič, Štefka Drnalc in Darja Klinc. Slednji je na koncu prejšnjega šolskega leta potekel mandat predsednice Sveta staršev. Zaradi izgube baze na razredni stopnji, ki jo je zastopala, ji je hkrati poteklo tudi članstvo. V letošnjem šolskem letu so jo starši 5. a razreda ponovno izvolili za svojo predstavnico. Na tokratni seji Sveta staršev pa so ji člani ponovno zaupali predsedniško mesto za naslednja štiri leta. Za podpredsednika je bil izvoljen Rajko Ljubič. Štefka Francelj iz Strug pa je bila imenovana v Svet JVIZ OŠ Dobrepolje kot predstavnica iz Strug.

MATERIALNI POGOJI NA ŠOLAH SO DOBRI, Vendar jih bo TREBA ŠE IZBOLJŠEVATI

Ker junijska seja ni bila sklepčna, so člani dobili poročilo za prejšnje šolsko leto predhodno v pisno obliki. Ravnatelj Ivan Grandovec je k omenjenemu poročilu dodal le še podatek, da so v jesenskem roku vsi učenci osmih razredov uspešno opravili popravne izpite.

Več časa pa so člani Sveta staršev namenili letnemu delovnemu načrtu za letošnje šolsko leto. Ravnatelj je med drugim povedal, da je letos na matični in podružničnih šolah skupaj 394 učencev. Število učencev se v zadnjih letih znižuje. Če šola letos ne bi začela s poskusnim uvajanjem devetletke, bi bilo na Vidmu kar 16 učencev manj. Zaradi uvedbe devetletke jih je zdaj šest več.

Vodstvo šole si skupaj z občino prizadeva za izboljšanje materialnih pogojev na šolah. Ena od večjih investicij bo letos gradnja igrišča v Strugah. Na matični šoli na Vidmu je v minulih počitnicah prišlo do precejšnjih izboljšav. Prenovili so tri učilnice in sanitarije na predmetni stopnji ter na vseh šolah opremili učilnice za devetletko. Čim prej pa bo potrebno zamenjati kritino na videmski šoli, saj je ta stara že 22 let. V Kopoljah načrtujejo pokritje in ograditev peskovnika, medtem ko na ponikovski šoli nameravajo porušiti del barake in napraviti ograjo. Na splošno so šole dobro opremljene, pred kratkim je šola dobila še nekaj računalnikov, ki jih je sofinanciralo Ministrstvo za šolstvo in šport.

Tudi notranjost vrtca na Vidmu ne potrebuje večjih investicij. Le prostor "ježkov" bodo preuredili v jasli. Eden od članov Sveta staršev pa je predlagal, da bi ogradili igrišče za najmlajše "bibe", da bi bilo ločeno od ostalih. Potrebna pa je ureditev zunanjega igrišča v igralne koticke.

ORGANIZACIJA RAZLIČNIH DEJAVNOSTI

V letošnjem letu prihaja na matično šolo dvakrat tedensko specialna pedagoginja iz Zavoda Janeza Levca iz Ljubljane in nudi pomoč učencem od prvega do vključno petega razreda.

Ravnatelj Ivan Grandovec je informiral starše še o nekaterih drugih

dejavnostih šole. Tako bo v letošnjem šolskem letu potekal na šoli lutkovni abonma. Lutkovnega gledališča z Jesenic bo odigralo za učence nižjih razredov pet predstav, cena - 2500 SIT - je zelo ugodna.

Tudi letošnji Letni delovni načrt šole predvideva organizacijo naravoslovnega tabora za učence sedmih razredov. S starši učencev so potekali pogovori, da bi letošnji tabor organizirali v Podgori, kar bi bilo tako organizacijsko kot finančno lažje izvedljivo. Ker pa so učenci izrazili željo, da bi raje šli na tabor drugam, se bodo o tem še pogovarjali, dokončna odločitev bo odvisna od staršev učencev sedmih razredov. Člani Sveta staršev so bili o tem različnega mnenja, večina pa se je nagibala za izvedbo tabora v Osilnici.

Še ena novost se obeta v letošnjem šolskem letu. V času od 15. do 19. januarja je šola že rezervirala 50 ležišč za udeležence smučarskega tečaja za učence petega razreda, prvega razreda devetletke in "ježke" iz vrtca. Starši bodo o podrobnostih seznanjeni na roditeljskih sestankih.

Eden od vse težjih problemov na šoli pa postajajo vse večji stroški za fotokopiranje testov in učnih lističev, zato je ravnatelj predlagal, da bi vsak učenec za ta namen prispeval 1500 SIT. Na položnicah za malico bo vsak mesec dodana še vsota 150 SIT za fotokopiranje. Starši so predlog podprli, vendar so ugotavljali, da država vse več prelaga na ramena staršev, kar se jim ne zdi pravilno.

POBUDE IN PREDLOGI

Starše je zanimalo, kakšne so možnosti za uvedbo internet redovalnice. Ravnatelj je v zvezi s tem dejal, da je Ministrstvo poslalo na šole okrožnice, vendar zakonske podlage za uvedbo zaenkrat še ni. Šole jo lahko uvedejo, če tako presodijo, vendar stroške krijejo starši. Ravnatelj misli, da je bolje s tem nekoliko počakati. Sicer pa misli, da internet redovalnica ne more nadomestiti kontakta med starši in učitelji.

Starši so predlagali, da bi šola sredi meseca novembra organizirala sejem smučarske opreme za celotno šolo. Pobuda je bila sprejeta.

Starši so se zanimali, kakšne so možnosti za dietno malico za posamezne učence in dobili odgovor, da jim bo šola to omogočila na podlagi zdravniškega spričevala, ki ga morajo dostaviti, da bo iz njega razvidna predpisana prehrana.

Kar nekaj časa pa je potekal pogovor o tem, kako ukrepati proti učencem, ki motijo pouk ali pa se napadalno obnašajo do sošolcev. Ravnatelj je dejal, da imajo učitelji na voljo le pogovor. Ta pa je uspešen le v primeru, če sodelujejo tudi starši. Na koncu so starši sprejeli sklep, da želijo, da bi učenci lahko delali in se učili v normalnih pogojih.

M. Steklasa

Po odstrelu medveda bo strah občanov manjši

Pred nekaj tedni je bil v Dobropoljski dolini v marsikateri družbi glavna tema pogovorov medved. Pa ne kateri koli, ampak življenjska trofeja enega od članov Lovske družine Dobropolje. Jože Miklič, predsednik LD Dobropolje, je o tem dogodku povedal naslednje.

Uplenitelj Jože Bertelanič z medvedom

"V četrtek, 27. septembra, smo v skladu s programom odstrela rjavega medveda v Sloveniji dobili odločbo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano o dovoljenju za odstrel medveda. Naša lovska družina se je akcije lotila z vso resnostjo. Takoj po prejemu odločbe smo po telefonu sklicali upravni odbor, na katerem smo pregledali pravila za odstrel. Vsi zainteresirani člani LD smo se z vso odgovornostjo in željo po izplenu vsak dan sestajali na dogovorjenem mestu in odhajali na visoke breže. Po treh dneh, 2. oktobra, ob 10.30 zvečer, so bili vsi lovci odpoklicani, ker je tisti večer Jože Bertelanič nad Konculcem v Kompoljah streljal na medveda, vendar ga ni dobil na mestu strela. Po posvetu vseh udeležencev lova je bila naslednji dan organizirana iskalna akcija na čelu z lovcom gojitvenega lovišča Oicljem in njegovimi psi krvosledci. Ob pol dvanajstih so medveda našli pri Selanu nad Ribnico in ga z milostnim strelom umirili. Z odstrelitvijo enega od kosmatincev se bo strah krajanov pred medvedi nekoliko zmanjšal. Vsem lovcom, udeležencem lova, se zahvaljujem za njihovo prizadevnost pri lovu, uple-

nitelju Jožetu Bertelaniču pa iskreno čestitam."

Ko se pogovarjaš s predsednikom Lovske družine Dobropolje Jožetom Mikličem o njegovem največjem hobiju, pogovora nikoli ne zmanjka, prav tako pa ni vprašanja, na kate-rega bi ne znal odgovoriti, zato je bil pripravljen v zvezi s tem povedati nekaj več tudi za naš časopis.

O nosilcu trofeje:

"To je Jože Bertelanič, po rodu iz Prekmurja, sicer pa krajan Grosuplja, pri Lovski družini Dobropolje pa njen tajnik. Čeprav pravijo, da je številka 13 nesrečna, zanj to ne drži, saj se mu je uresničila želja prav po trinajstih letih. Pred trinajstimi leti je z iste preže streljal na medveda, vendar takrat neuspešno. Zdaj je dobil življenjsko trofejo."

O streljanju na medveda v LD Dobropolje:

"Takoj po izplitvi medveda in obisku predstavnika Zavoda za gozdove, ki je medveda izmeril in stehal, je bil izoblikovan predlog Lovsko-gojitvenega območja Krim, naj Lovska družina Dobropolje pri odstrelu medvedov pod 100 kg ne počiva. To konkretno pomeni, da se ne strelja na medveda le vsaki dve leti, ampak je dovoljeno, da se lov izvaja vsako leto."

O pravilih streljanja:

"Vsak lovec si želi streljati na medveda. To je za vsakega največja, celo življenjska trofeja. Seveda pa so pravila vnaprej določena, brez njih tudi ni uspeha. Prav ničesar ne sme biti prepuščeno naključju. Lov na medveda je vedno dobro organiziran. Tudi pri zadnjem izplenu je bilo tako. Že v odločbi Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, kamor spadamo, je natančno določeno ne le koliko medvedov lahko odstrelimo, ampak tudi njihova teža. Zadnja odločba, ki smo jo dobili, je bila za našo lovsko družino zelo ugodna, ker ni bila določena prejšnja."

O številu medvedov v dolini:

"V Lovski družini Dobropolje se ni nahajal noben medved. V gotovostjo

Knjižnica Grosuplje

Adamičeva 15

lahko trdim o prisotnosti več medvedov različnih starostnih stopenj. Koliko jih je, bomo lahko kmalu videli. Konec oktobra se bo namreč izvajalo štetje. Pri tem morajo po naših pravilih sodelovati vsi lovci, ki so zainteresirani za lov na medveda naslednje leto. Štetje je vedno ob polni luni in na točno določen datum po celi Sloveniji. Pri nas je pri zadnjem štetju sodelovalo več lovcev."

Zakaj ni medvedov npr. v Kočevskem Rogu, so pa pri nas?

"Tukaj so zaradi hrane. Ljudje odmetavajo živalske klavne odpadke, to pa medveda privabi. Medved prehodi v eni noči do 30 kilometrov."

Kako rešujejo probleme s škodo, ki jo naredi divjad?

"Da je lovska družina v kraju prisotna, dobro prav kmetje, saj jih jeseni po pravilu poljščin obišče gospodar lov-

ske družine, ki na podlagi prijavljenih cenitev poravnava škodo, ki jo je napravila divjad. Škodo povrnemo v naravi, navadno jim pripeljemo koruzo. Mislim, da je tak način povrnitve škode najboljši, pa tudi lastniki kmetijskih zemljišč so bolj zadovoljni."

Kako lahko postaneš član LD Dobropolje?

"Če izpolnjuješ splošne pogoje npr. o nekaznovanju itd. je za občane in občanke pot odprta. Napisati je potrebno prošnjo, nato je na vrsti delo z mentorjem, ki zajema okrog 150 ur različnih aktivnosti, na koncu sledi praktični del izpita v domači lovski družini. Teoretični del izpita pa poteka pri Zvezi lovske družin v Ljubljani, kjer najprej potekajo predavanja iz devetih predmetov, na koncu pa se opravlja izpit. Poleg te-

ga mora vsak kandidat za pridobitev orožja opraviti psiho test in zdravniški pregled. Član Lovske družine Dobropolje lahko postane tudi prebivalec druge občine, vendar so v tem primeru pogoji težji. V naši lovski družini je precej zunanjih članov. Vseh skupaj nas je xxx. Imamo pa tudi eno članico. Res pa je, da pogrešamo mladih članov, zato so dobrodošli novi člani in članice."

O lovu nekoč in danes:

"Človek je od nekdaj lovil živali in jih vedno bo. Včasih se je z lovom človek preživljal, danes ima lov tudi druge razsežnosti. Pri tem je potrebno le pravilno in strokovno načrtovanje odstrela, da se ne poruši naravnega ravnovesja."

Hvala za pogovor!

**Pripravila: M. Steklasa
foto: Ivan Grandovec**

Piše: Konrad Piko

Iz Društva upokojencev

Na osmi seji, 7. oktobra, smo se pogovarjali o martinovanju in o koncertu našega pevskega zbora Škrjanček.

Naj najprej omenim srečanje Koordinacijskega odbora. To je odbor sedmih upokojenskih društev iz bivše občine Grosuplje. Srečanje smo izpeljali tako, kot je bilo planirano. Najprej smo šli v Višnjo Goro in sodelovali v programu. Pevski zbor Škrjanček je zapel dve pesmi, harmonikarja Jože Vergo in Jože Zupančič pa sta zaigrala dve skladbi. Nato smo šli v Dragomer, kjer je bilo tudi zelo lepo. Harmonikarja sta zaigrala tudi tam, tako da je bilo zares pestro. Zadržali smo se do poznih nočnih ur. Kadar pridemo skupaj, se ne moremo ločiti, tako prijazni ljudje so tam. Ob tej priložnosti se moram lepo zahvaliti županu Antonu Jakopiču za denarno pomoč našemu društvu.

Izlet h Gospe Sveti je bil zelo lep in zanimiv. Ogledali smo si Mini mundus, to je mini svet, kjer so zbrane znamenitosti iz vsega sveta: gradovi, palače, stolpi, cerkve in še in še. Po ogledu smo šli na Krnski grad oziroma v cerkev, ker gradu ni več. Na tem mestu so se zbirali koroški vojvode. Nato pa smo odšli še k vojvodskemu prestolu, kjer so bili kronani slovenski vojvode že leta 1414.

Bili smo tudi v cerkvi Gospe Svete, to je zelo lepa in občudovanja vredna cerkev. Tudi vojvodski prestol smo si ogledali na prostoru, kjer je nekdaj živel slovenski narod, sedaj je tam vse nemško.

V Šentanelu na Slovenskem Koroškem smo imeli kosilo, ogledali pa smo si še cerkev sv. Danijela. Po kosilu smo šli proti domu skozi Slovenj Gradec, Velenje ter Trojane, kjer smo lahko kupili krofe.

Naš mešani pevski zbor Škrjanček prireja koncert pri Brdavsu 17. novembra ob 7. uri zvečer. Predstavili in zapeli bomo devet pesmi, ki smo se jih naučili pod vodstvom Vesne Fabjan. Lepo vabljeni!

Vabljeni pa ste tudi na martinovanje, ki bo v soboto, 10. novembra ob 7. uri zvečer. Cena je 1300 tolarjev. Martinovanje bo v našem klubu.

Družinski kotiček

NOČI

Čas neusmiljeno hiti. Z vsakim začetkom ob novoletnih željah, ki si jih ljudje izmenjujemo, pomlad in poletje kaj hitro mineta. Dnevi so dolgi, noči kratke. Toplo sonce nam daje življenje, smo ustvarjalnejši, bistrejši, čutimo, da imamo več življenjske energije.

In že je tu jesen. Siva, megljena in pusta. Noči so daljše. Ja, in že smo tukaj. Časovno so noči zelo dolge vse tja do novega leta. Ljudje pa smo še sami takšni, da si jih znamo še podaljšati. Zdi se, kot da uživamo v lastnih stiskah in stiskah ljudi okoli nas. Iščemo tisoč in en izgovor, da se drugače ne da. Podnevi hodimo s tesnobo v srcu. Izraz resnosti na našem obrazu to potrjuje. Pa pride noč, dolga noč, ki ji ne vidimo konca. Ena sama takšna noč ni nič v primerjavi z mnogimi nočnimi zgodbami, ki povzročajo trpljenje.

Prižadeti predolgo ne spregovori o svojih težkih nočeh, ker jih, vsaj na začetku, lahko skrije. Nihče jih ni videl, ne samo enega, mnogo jih je, ki so jokali in še jokajo ponoči, ko so ždeli v temi, ko jih je bolelo in stiskalo v prsih. To pa še ne pomeni, da je dobro ravnati, kot je najlažje. Igrati pasivnost in se delati, kot da tako mora biti in drugega izhoda ni. To ni dobro za tistega, ki trpi, in ne tistega, ki trpljenje povzroča. Kot velja za rešitev najrazličnejših situacij na različnih področjih, tako je tudi tukaj pomembno odkrito srečanje in soočenje z dejstvom. Brez zavese. Za to pa je potrebno veliko solidarnosti in pa seveda pameti, ki pa nam je žal vedno primanjkuje.

Če pa je naše "dostojanstvo" v temi, se s takšnimi okoliščinami ne moremo spoprijeti. To je podobno, kot da bi s polomljenimi nogami bežali.

Ko nas v prsih stiska, spanca ni, ko so naše misli zmedene, ko samo pri drugih iščemo krivdo, je jasno, da so naše besede prav take. To pa ni rešitev. Tarnanje v stiski in obtoževanje drugih. To je pač v težavni situaciji naj-

lažje, rešitve pa ta način ne prenese. Vedno moramo iskati in čakati na primeren trenutek, ko se v daljavi zasvita. Z veliko mero vztrajnosti in trdne volje in v samospoštovanju tega trenutka gotovo ne bomo prezrli. In takrat je pravi čas, da začnemo zdraviti, zbirati izkušnje, spregovoriti, imenovati krivdo, spoznati svarilo in se končno odločiti. Drugi ne bodo odločali namesto nas in za nas. Je pa dobro, da nas več živi skupaj, da je s tem več možnosti za rešitev situacije in ne samo za zaplet. Najslabše pa je, ko se zapremo v svoj svet, ko se izoliramo od drugih in se navadimo živeti s svojimi stiskami. Jaz pa pravim: Zakaj sama noč, zakaj tema, če pa so dnevi, ki so nam podarjeni, tako lepi?

In še svarilo: Kdor bližnjemu dela temo, greši. V temi prižgimo svetilko, ki bo svetila še tako lepemu dnevu, pa nam bo vsem lepo.

Veliko svetlobe v temnih dneh!

Anica Štrubelj

ZAHVALA

Odšla si k svojemu
Stvarniku, naša mama

MARIJA PRIJATELJ

Iskrena hvala vsem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti in prinesli sveče in cvetje. Iskrena hvala tudi gospodu župniku Francu Škulju za lep pogrebni obred in za duhovno tolažbo. Hvala tudi zdravniški službi, patronažni sestri in sosedam.

Hvaležna hčerka Vera in vnuki

POGOVOR

Upanje je potrebno, da lažje živimo

Med nami živijo ljudje, ki jih je življenje prikrajšalo, jih telesno ali kako drugače onemogočilo. A če življenje človeku nekaj vzame, mu pogosto v zameno ponudi kaj drugega. Da najde tolažbo, da se lažje znajde na razpotju, da lažje odvrne od sebe obup in si zariše novo smer v svojem življenju.

Takih ljudi ni malo, živijo blizu nas, med nami, pa se komaj zmenimo zanje. Zadnjič je prišlo v uredništvo pismo s podpisom Peter Jančar, Zavod Prizma, Ponikve. Navdihnili ga je želja, da bi se vendarle slišalo nekaj tistega, kar nosi v sebi. In tako je nastal naslednji pogovor.

Od kdaj ste v Ponikvah in kje ste živeli prej?

V zavodu Prizma sem od leta 1996, prej pa sem živel doma, v Šmarju Sap, kjer sem preživel celotno otroštvo in najstniška leta. Ker pa so se mi zdele razmere doma precej napete in težke in ker nisem imel nobenega prijatelja, sem se prostovoljno odločil, da grem v zavod. Zavod Prizma v Ponikvah pa so mi izbrali na Centru za socialno delo v Grosupljem.

Sem ste prišli nekaj let po končani osnovni šoli. Kje ste jo obiskovali?

Zaradi bolezni sem hodil v osnovno šolo s prilagojenim programom v Grosupljem, kjer sem bil kar dober učenec, dobival sem lepe ocene. Na koncu šolskega leta pa sem bil vseeno dober. V četrtem razredu pa sem razred izdelal celo s prav dobrim uspehom, čeprav sem prišel v bolj problematično in nemirno obdobje odrasčanja. Vseh učiteljic in učiteljev se s hvaležnostjo spominjam. Nekateri od njih so se že upokojili, nekateri so se odselili drugam. Vse imam v lepem spominu.

Ali imate kaj bratov in sester?

Imam dve sestri, obe sta starejši od mene. Ena je gradbeni tehnik, druga pa je ekonomistka in dela na Ministrstvu za gospodarstvo. Ko že govorim o tem, naj povem, da imam formalno res končano samo osnovno šolo, vendar dejansko nisem ostal le na tem nivoju, saj se veliko sam izobražujem. Veliko berem in razmišljam in se ukvarjam s pisateljevanjem. Ta talent sem odkril že zelo zgodaj. Da pa sem začel pisati, me je sprva spodbudila mama.

Kakšno je bilo vaše otroštvo?

Moje otroštvo je bilo zelo burno. Bil sem zelo nemiren otrok. Deloma tudi zato, ker sem kot dojenček prebolel težko bolezen na možganih, imenuje se encefalitis. Posledice so ostale, postal sem hud epileptik. Domači so me težko prenašali, največ potrpljenja je imela z mano moja mama, vendar sem to dojel šele kasneje. Zdaj vem, da je bila najboljša mamica. Že kot osemletni deček sem začel prebirati leksikone, ker mi učenje v osnovni šoli ni zadoščalo. Spominim se, da sem pri osmih letih dobil veliko kolo "super de luxe". Starejša sestra me je učila voziti toliko časa, da sem nekega dne brez njene pomoči, kot po čudežu, speljal. S tistim kolesom sem dirkal po vasi vse do dvanajstega leta, ko sem bil v Valdotri operiran na hrbtenici. Takrat mi je zdravnik prepovedal vožnjo s kolesom. Pri devetih letih mi je umrl oče. Nanj nimam lepih spominov, a o tem raje ne bi govoril.

Moje nemirno otroštvo se je umirilo šele pri petnajstih letih, pri devetnajstih pa sem šel v zavod.

Ali je bilo težko oditi od doma? Vam je bilo kaj dolgčas po domačih?

Kot sem rekel, sem šel v zavod po lastni odločitvi, zato mi ni bilo prav nič težko. Ker sem bil drugačen, sem potreboval veliko pozornosti, ki pa je doma nisem dobil v zadostni meri. Domače razmere so bile zelo težke. Domačim sem se poskušal približati, vendar niso znali ustrezno ravnati z mano. Ne, nikoli mi ni bilo dolgčas po domu, vseeno pa grem od časa do časa domov na obisk.

Kako ste sprejeli bolezen in kako sprejemate drugačnost?

Sprva me je bolezen zelo prizadela. Še bolj zato, ker se mi je zdelo, da so me

domači in drugi podcenjevali in me niso sprejeli za sebe enakega. Kasneje sem postal vedno bolj samozavesten. Samozavest se mi je še dvignila, ko sem odkril v sebi talent za pisanje. Hudo mi je, da mi celo domači nočejo priznati, da sem nekaj posebnega. Upam, da bom to nekoč dokazal. Kar pa zadeva drugačnost, pa mislim, da bi nas morali ljudje jemati za enakopravne. Tudi mi, ki smo drugačni, smo ljudje. Diskriminacije ne bi smelo biti nikjer!

Kakšno je življenje v zavodu in kako se počutite v njem?

Tu se mi zdi napeto in živahno, pa tudi prijetno. Počutim se kar lepo, z drugimi oskrbovanci se precej dobro razumem. Le nekateri me ne marajo, me omalovažujejo in celo napadajo. Ne premorejo nobene prijaznosti niti bontona. Lahko bi naštel imena. Kljub vsemu pa sem s tukajšnjim življenjem kar zadovoljen.

Imate kaj obiskov?

Obiskov pa nimam veliko. Vse tiste, ki me poznajo, prosim, da bi me bolj pogosto obiskovali.

Se kdaj počutite osamljenega?

Pogosto se počutim osamljenega. Zelo pogrešam tega, da bi šel s kom skupaj na sprehod. Edino jaz hodim na sprehode sam.

Ali nimate prijateljev?

Imam prijatelje, vendar so tudi med njimi razlike. Najbolje se razumem z Mičom. Nekateri so sicer prijazni, vendar se izogibajo tesnejšemu druženju.

Kaj mislite o prijateljstvu?

Mislim, da je prijateljstvo zelo pomembno v življenju. Človek se ne more zapreti pred svetom kot školjka. Mora se komu zaupati, zato vsi potrebujemo prijatelje. Verjetno ste Dobrepoljci med sabo prijatelji. Pri meni je drugače. Zelo pogrešam pravega prijateljstva.

Pravijo, da je knjiga najboljša prijateljica, najbrž osamljenost preganjate z branjem knjig. Ali imate v zavodu Prizma knjižnico?

Da, veliko berem, sem pravi knjižni molj. Knjiga je res moja najboljša prijateljica. Zaradi istega vzroka tudi pišem. Najraje berem povesti in črtice, naprimer: Rotija, Lesenjača, Dediči, Šopek cvetja in trnja. Všeč mi je bila tudi zgodba Moje celice, ki pripoveduje o tem, kako so trpeli duhovniki v ujetništvu. Berem tudi revijo Ognjišče. Kadar pa pridem domov v Šmarje, pa vzamem v ro-

ko Družino. V zavodu imamo tudi knjižnico, vendar tam najdem bolj malo takih knjig, ki bi me zanimale. Zato imam svojo knjižnico kar pri sebi.

Pravite, da pišete. O čem pišete? Ali ste že uspeli kje kaj objaviti?

Trenutno pišem knjigo "Petrov dnevnik" Glavni junak je Peter Jametič, oskrbovavec doma nekje pri Novem mestu. Vsa imena in junaki pa tudi zgodba sama, so izmišljeni. Vendar pa vse skupaj sloni na posameznih resničnih doživetjih iz mojega življenja. Sprašujete me, če sem že uspel kaj objaviti. Zaenkrat še ne. Rad pa bi objavljaj. Tudi v Našem kraju želim objaviti kakšno krajšo zgodbo.

Rekli ste, da veliko razmišljate. Mladi ste, kako razmišljate o ljubezni, upanju, življenju?

Razmišljam o marsičem. Tudi o stvareh, ki so za druge tabu teme, zato bi me lahko vprašali tudi kaj drugega. Odgovorim pa na tisto, kar me nekdo vpraša, zato naj povem, kaj mislim o ljubezni, upanju in življenju na splošno.

Ljubezen je lepo in pozitivno čustvo, vendar prava ljubezen dozori šele, ko se

dva resnično spoznata in zaživita skupaj. Pomembna sta srčna lepota in bogastvo, ne pa zunanja lepota in materialno bogastvo. Upanje je tisto, s katerim pridobivamo moč za življenje. Upanje je zelo pomembno za nepokretne in vse bolnike in take, kot smo mi. Tudi jaz upam, da mi bo kdaj bolje in da se bom znebil hudih epileptičnih napadov, ki me izčrpavajo. Vendar sem realen, ne pretiram s pretiranim upanjem niti s pesimizmom. Vendar upanje je potrebno vsem, da laže živimo! Življenje pa je veliko bogastvo, ki ga je škoda uničevati. Vse preveč je tistih, ki si ga uničujejo z drogami, tudi legaliziranimi, kot sta tobak in alkohol, ali pa z umori, samomori itd.

Kaj si poleg zdravja najbolj želite?

Najbolj si želim, da bi se včlanil v Zvezo kulturnih društev, da bi tam našel ljudi, ki bi mi svetovali in pomagali pri pisanju.

Naj Vam ob koncu najinega pogovora zaželim uresničitev vseh Vaših želja in hvala za pogovor.

Pripravila: M. Steklasa

Center za socialno delo Grosuplje obvešča občane o spremembi uradnih ur.

URADNE URE ZA STRANKE SO:

Ponedeljek od 7.30 - 11.00 ure
od 12.00 - 15.00 ure

Sreda od 7.30 - 11.00 ure
od 12.00 - 16.30 ure

Petek od 7.30 - 11.00 ure
od 12.00 - 13.00 ure

Uradne ure za stranke na sedežu Občine Ivančna Gorica so vsak prvi torek v mesecu, od 8.00 do 12.00 ure.

Izven uradnih ur naj se stranke, ki potrebujejo strokovno pomoč zaradi hude trenutne stiske, obrnejo na dežurne strokovne delavke **PRVE SOCIALNE POMOČI**, in sicer:

ob torkih po telefonu 781-80-62
ob četrkih po telefonu 781-80-61

oziroma na številko centrale CSD Grosuplje 781-80-50.

CSD Grosuplje

Vrana vrani ne izkljuje očesa

Vrane družijo se rade, ...

Gospod Stane Škulj se je odzval na članek z naslovom "Obrazložitev na odgovorjene polresnice in neresnice". In ker je omenjeni gospod tudi predsednik Nadzornega odbora (v nadaljevanju NO), moj odgovor na zapisano velja obema.

Povod za njegov odziv so bila moja namigovanja, da se z davkoplačevskim denarjem na občinski ravni ne ravna najbolj racionalno in gospodarno. Na podlagi mojih videnj sem tudi zapisal pregovor, ki pravi da: "Vrana vrani ne izkljuje očesa", kakor tudi to, da je sestava NO iz t.i. županovih ljudi, kar je posledično močno povezano. Namesto da bi bil vesel, da ga prištevam v sam vrh občinske politike in k politiku najvišjega ranga na občinskem nivoju, kar župan vsekakor je, mu očitno bližina te združbe ni preveč všeč in se je verjetno ravno zaradi tega odzval.

Predsednik NO se je v odzivu tudi močno posul s pepelom, saj je med ostalim napisal "da ni član nobene politične stranke" in na osnovi tega sklepam, da od sedaj naprej želi biti "apolitičen". Ja, tudi predsednik države g. Milan Kučan je "apolitičen" in ima menda zamrznjeno članstvo, toda prav Stanetovi dvčerajsnji strankarski kolegi imajo nad takšnim dejanjem največje pomisleke. Večkrat jih je slišati, ko govorijo o "kontiuniteti". Če lahko Milan, zakaj ne bi še Stane! Že mogoče, da g. Stane "sedaj" ni član nobene politične stranke, vsekakor pa me močno "firbec matra" zakaj. Sklepam in samo sklepam. Mogoče je bil izključen, ni plačal članarine, je izstopil, ni prišel do vidnejše vloge v združeni stranki ali pa je kakšen drugi vzrok. Mogoče se mu zdi kratica zdajšnje združene stranke SLS&SKD predolga. Kaj pa če je vzrok v

tem, da so njegovo matično stranko delno ukinili in delno preimenovali. In sedaj, ko je brez stranke, si lahko celo zamišlja, da je "očiščen" in čist kot solza.

Ni še tako dolgo nazaj, ko se je zdajšnji predsednik NO g. Stane Škulj kar precej "pečal" s politiko. Občasno tudi precej prodorno in intenzivno. Bil je član izbranih Slovenskih krščanskih demokratov (v nadaljevanju SKD) in zastopal njihove barve. V prejšnjem sklicu občinskega sveta (v nadaljevanju OS) je štiri leta krojil občinsko politiko, po mojem videnju tako, da je bil bolj kot ne, usklajen z županovo stranko in bil njegov t.i. koalicijski partner. Župana je vseskozi podpiral in mu "štango držal," v prepričanju, da je to dobro tudi za njega in njegovo stranko, a je na koncu njegova stranka "izvisela".

V informativnem glasilu Naš Kraj, oktober 98 piše, da je na listi SKD kandidiral Stanko Škulj iz Zagorice 24 a (ime Stanko je povzeto iz volilne liste stranke SKD-98). Neverjetna podobnost z zdajšnjim predsednikom NO. Mogoče je takrat še bil član politične stranke in posledično "političen", ali pa se motim, saj sama kandidatura ni vezana na članstvo v politični stranki. Volivci so listo, ki jo je zastopal g. Stanko nič kaj prijetno presenetili, saj so jim predhodni volilni rezultat razpolovili. Očitno so se volivci ne tako davnega leta 98 odločali na podlagi t.i. minulega dela Stanke izvoljenega leta 94 v OS na listi SKD.

S trditvijo g. Staneta, da je do sestave zdajšnjega NO prišlo na podlagi utemeljenih predlogov, se ne strinjam. Če je s tem mislil na strokovnost in poznavanje finančnega poslovanja, mu sporočam, da je kandidatka, ki sem jo predlagal jaz, bistveno bolj

doma na področju finančnega poslovanja kot zdajšnji predsednik NO in ima tudi primerno izobrazbo. Res pa je, da se naša kandidatka bolj malo spozna na področje kriznega managementa (beri: menedžmenta) za mala podjetja, kar pa ni bil pogoj za imenovanje v NO.

Po moje je bila to zgolj in samo politična odločitev občinske koalicije. Od predlaganih štirih kandidatov so bili v NO potrjeni samo predlagani kandidati, ki so jih predložile stranke (velike) občinske koalicije, sestavljene iz strank SLS, SKD in SDS. Po logiki "le mi smo sposobni in vredni zaupanja" se OS ni oziral na to, da je članstvo v NO občine praviloma v rokah opozicije. Dovolili so si še več, niso dovolili niti tega, da bi imela opozicija "vsaj" enega člana v NO.

G. Staneta je predlagala v NO takratna stranka SKD in dejstvo je, da je bil ob imenovanju posledično političen. In da bi bila kontrola oblasti pod koalicijsko kontrolo, je svoje prispevala še stranka SLS, iz katere prihaja župan. Županova stranka je predlagala svojo kandidatko, ki je bila brez najmanjšega pomisleka o politični "higieni" tudi potrjena. S tem pa je NO postal v domeni župana. Funkcija NO je bila s tem izničena. Prav smešno bi bilo, da bi NO, sestavljen iz županovih strankarskih kolegov, pregledoval npr. poslovanje uprave občine in opozarjal na nepravilnosti, ki so posledica napak, ki so jih storili ljudje prav teh strank. Toliko pameti pa vsekakor premorejo, da ne bi po pomoti "pljunili" v lastno skledo. Niti si ne morem predstavljati, da bi v poročilu pisalo, da je župan naredil neko dejanje v nasprotju z zakonom, in bi bila pod poročilom podpisana njegova strankarska kolegica.

Edina opozicijska stranka v OS je tako ostala brez najmanjše možnosti sodelova-

nja pri "gledanju pod prste" županu, kar slednji s pridom izrablja. Tudi župan se zaveda, da: "Vrana vrani ne izkljuje očesa" in to na veliko izkorišča za svojo osebno in politično promocijo. Imenovanje NO se je odvijalo na 1. seji OS in "koalicijski valjar" po enakih postopkih počne vse do sedaj. Brezkompromisno zavrača vse, kar je predlagano z opozicijske strani.

Po določbah Statuta občine Dobrepolje je NO organ občine in najvišji nadzorni organ občinske uprave. Naloge in pristojnosti so opredeljene od 38. do 46. člena. G. Stane se v članku sicer sklicuje na Zakon o lokalni samoupravi, kar je pravno korektno, toda če bi poznal občinski Statut, bi se lahko skliceval na kakšen člen iz njega. Devet členov govori o delu NO. V teh devetih členih so opredeljene pristojnosti in postopki delovanja NO. NO s predsednikom g. Stanetom se obnaša tako, kot da za njega Statut ne velja in dela po prosti presoji. NO naj bi sprejel letni program nadzora. Z vso odgovornostjo lahko zatrdim, da ga do danes še ni, saj ni bil predstavljen OS. NO naj bi imel tudi poslovnik o svojem delu. Tudi tega še nisem videl. Je pa ta NO zadnji dve leti deloval celo v nasprotju s Statutom. G. Stane, predsednik NO, pa nič!

Kako delaven in ažuren je NO, prikazuje tudi naslednje. Iz zapisnika 23. redne seje OS z dne 27.3.2001 je razvidno, da je predsednik NO g. Stane Škulj članom OS obrazložil ugotovitve, ki jih je izsledil med revidiranjem, a so bile pomanjkljive. Na vztrajanje nekaterih članov OS po dopolnitvi poročila je predsednik NO obljubil, da bo do naslednje seje OS pripravil dopolnjeno poročilo s podrobnimi obrazložitvami. Po moje sicer predstavljeno na seji OS sploh ni bilo poročilo, ampak zapiski nekakšnega nestrokovnega in nevalitetno opravljenega

(ne) dela in to (ne)delo je bilo plačano iz občinskega proračuna, saj predsedniku kakor članom NO pripada sejnina. Minilo je že več kot pol leta, a dopolnjenega poročila še vedno ni. Ali je predsednik pozabil na dano obljubo ali pa ne želi poročila položiti na mizo pred občinske svetnike? S popolnim poročilom bi lahko spravi v neprijetno situacijo revidiranja in mogoče bi bilo to neprijetno za kakšnega od občinskih funkcionarjev. Prav tako NO po več kot pol leta še ni odgovoril na jasno zastavljena vprašanja in moj izražen sum, da so osebne dohodke zaposlenih na občini nepravilno obračunavali. Osebne dohodke naj bi po mojem videanju izplačevali po občinskem aktu, ki ni bil v veljavi, in to skoraj eno leto. NO s predsednikom Stanetom na čelu pa zopet nič. In ker mojih sumov o nepravilno izplačanih osebnih dohodkih ni ovrzel s tehtnimi dokazi niti NO niti njen predsednik, predvidevam, da so nepravilnosti bile.

Namesto da bi se NO ukvarjal s tekočimi zadevami, sklene, da bo objavil poročilo iz davnega leta 98 in prikaže revidirane proračunske postavke, ki so nekoč bile in jih nikoli več ne bo v občinskem proračunu. Tu mislim na pregled postavke obnove balkona "starega" Jakličevega doma, katerega so dobro leto po obnovi in plačilu računov odpeljali v ne vem katero dolino, v obliki nasipnega materiala.

Predsednik NO se bo (mogoče) verjetno odzval na ta članek. Že vnaprej ga naprošam, da naj poleg njegovega drugačnega pogleda in videanja zadev, kot sem jih zapisal in jih tolmačim jaz, istočasno poda tudi odgovore na zastavljena vprašanja.

Če se ne spomni, na katera vprašanja še ni odgovoril, mu predlagam da uporabi katerega od štirih "izhodov v sili".

1. Pokliče na občino in tajnika zaprosi za poslušanje magnetogramskih zapisov sej OS, na katerih sem mu zastavljal vprašanja.

2. Zaprosi tajnico občine, da mu naredi stenogramski zapisnik po magnetogram-

skih zapisih sej OS.

3. Pokliče spodaj podpisane, da mu ponovno zastavi vprašanja.

4. Obvesti OS, da nepreklicno izstopa iz NO občine Dobropolje.

Slavc Palčar

Razmišljanje po razmišljanju

Ne razmišljam tako kot g. Tone Blatnik. On v začetku članka "Razmišljanje ob razmišljanju" (NK- september 2001) napiše, da se je že večkrat namenil oglasiti na napisane prispevke, pa si je vedno rekel, da vse skupaj ni vredno.

Nikjer ne vidim razloga, zakaj tega ni storil in je po moje omahljivec. On sicer bi, toda..... Ja, kje pa so zadržki?

Rubrika "odmevi, mnenja, pisma bralcev" je zato, da se izražajo mnenja kot odgovor na napisano oziroma, da občan, ki ima drugačen pogled na določeno zadevo, sporoči javnosti, kakor sam misli.

Kljub temu, da imam g. Toneta za omahljivca, saj je sam izrazil svoje omahovanje, mu istočasno priznavam spoštovanje, da je napisal, kar ga je "težilo na duši" in je prek tega časopisa predstavil svoje poglede.

V svojem izbruhu se je lotil tudi uredniškega odbora in po prebranem predvidevam, da ni zadovoljen z izborom člankov, objavljenih v tem časopisu. Zastavil je vprašanje: Kaj počne uredniški odbor, da dopušča vsa pisanja, ki se pojavljajo v tem časopisu? S tem je mislil verjetno na uredniški odbor glasila Naš kraj.

Priznati moram, da je za mene to vprašanje nekoliko čudno zastavljeno ali pa g. Tone ne ve, da ta časopis uredniškega odbora sploh nima. Časopis ureja le, in samo, glavna in odgovorna urednica z imenom in priimkom,

Mihaela Steklasa. Na podlagi njegovega vprašanja sklepam, da g. Tone ni preveč zadovoljen z izbiro časopisnih prispevkov in posledično tudi ne z delom gl. in odgovorne urednice. Ali to pomeni, da je g. Tone gl. in odgovorni urednici dal nezaupnico? Lahko, toda jaz ga v tem ne podpiram.

Iz lastnih izkušenj vem, da do sedaj nisem imel še nobenih problemov z objavo mojih člankov. Prav tako mi do danes ni zavrnila še nobena članka, ki sem poslal v objavo. In teh člankov je bilo kar nekaj, bili so različnih vsebin in nekateri tudi ostri in kritični. Še več, v mojih člankih in prispevkih urednica ni lektorsko popravila niti slovničnih napak, ki bi jih mirne duše lahko, kaj šele, da bi popravljala moje navedbe in smisel napisanega ali krajšala napisano. In kot taka, urednica Mihaela Steklasa, po moji oceni zadano in naloženo delo opravlja dobro in korektno. Mogoče bi se lahko kdaj obregnil na njene komentarje in povzetke sej OS, kjer trenutno situacijo opiše drugače, kot jo vidim in doživljam jaz, a to je njena stvar. Tudi "misli", ki jih prilaga k določenim prispevkom v časopisu, so skrbno izbrane in se večinoma nanašajo na pisca, ne pa na vsebino. Zato je v izbrani misli večkrat "začutiti", kaj si urednica misli o piscu prispevka. In tudi to je njena stvar in za mene nemoteča.

G. Tone prizna, da kome-

tiranih zadev, o katerih sem pisal v preteklosti, ne pozna dovolj in nepoznavanje pripiše tudi meni. Velika zmotita, g. Tone! Za vsem, kar sem do sedaj napisal, trdno stojim in o vseh zadevah v večini primerov obstajajo dokazi in dokumenti. Prav tako mi g. Tone pripiše, da je vse, kar jaz napišem "neizpodbitna resnica", kar je njegova druga velika zmotita v enem samem stavku.

Prebral sem stavek, v katerem se g. Tone želi pokazati, da nekaj ve in napiše:

"Poznam pa zgodbo o stanovanju v Jakličevem domu,....." Toda v nadaljevanju ni napisal nič od "zgodbe". Napisal je le vsa znana dejstva, ki se pojavljajo med ljudmi in nekaj o "posluhu" ter dobrohotnosti enega od akterjev te zgodbe. Prizna tudi, da je pričakoval, da se bodo oglasili tisti, ki zadevo bolje poznajo od njega, a so se zavili v molk. In zakaj se ne oglasijo in z verodostojnimi dokazi ovržejo moje domneve? Mogoče zato, ker nimajo dokazov, s katerimi bi ovrgli moja namigovanja, ali pa dokaze imajo in se jim ne zdi "vredno" polemizirati in komentirati moja namigovanja in odgovoriti na zastavljena vprašanja.

Da bi se zadeva "Jakličev dom" razjasnila, sem večkrat zaprosil župana za odgovor in on je po mojem prepričanju edina oseba, ki jo lahko vprašam. Nekaj je sicer odgovarjal, toda po mojem ni odgovoril na vse, kar je bil vprašan.

Da apeliram na župana in mu zastavljam vprašanja v zvezi z Jakličevim domom, počnem izključno zato, ker naj ne bi postopal v skladu s Statutom in je po moje nekatera dejanja peljal "na svojo pest" in mimo vednosti OS. Te pristojnosti pa župan nima.

Leta 2000 sem bil član OS in takrat je bil Jakličev dom

še v občinski lasti, kar dokazuje tudi zemljiškoknjižni izpisek z dne 9.3.2000. Med ostalimi podatki na tem izpisu piše: Vknjižba lastninske pravice za pravno osebo z imenom Občina Dobrepolje, Videm 35, Videm-Dobrepolje. In verjetno je narobe, da član OS ni seznanjen o oddaji, odprodaji ali odtujitvi občinske lastnine. Po tem datumu je Jakličev dom lahko postal last denacionalizacijskega upravičenca in mu vrnjen v last in posest, a o tem nisem bil nikoli z verodostojnim dokumentom seznanjen. Eden od verodostojnih dokumentov je tudi pravnomočna odločba o vrnitvi nacionaliziranega premoženja. Župana sem zaprosil, da mi pokaže ta dokument, toda do danes tega še ni storil. Tak aroganten odnos župana pa me napeljuje v dvom, da je bil postopek speljan korektno in v skladu s Statutom občine. Zato tudi toliko sprašujem. Obstajajo še druge možnosti, da izvem odgovore na zastavljena vprašanja, in nekatere odgovore tudi že imam. Župan se tega zaveda, zato je rajši tiho, kot da nekaj napiše, kar bi bilo "lahko" v nasprotju z mojimi dokazi. Njegov molk pa istočasno potrjuje dejstva, da so moji namigi na pravi poti do resnice.

V javnosti se pojavljajo govorice, da naj bi to tematiko "obdeloval" izključno zato, ker "naj bi bila" nepremičnina vrnjena cerkvi in naj bi nastopal kot "anti cerkveni" pristaš. Taka natolcevanja, govorčenja in besedičenja so seveda neresnična. Želim izvedeti samo resnico in za resnične dokumente, ki dokazujejo o pravilnosti postopka, in da pri tem ni bil nihče oškodovan. Nihče, ne verni ali manj verni farani, kakor tudi neverni občani ne.

Slavc Palčar

Prebrali smo za vas

Na vsak način in vedno bom zagovarjal pravico posameznika, da kadarkoli želi, javno izjavljati svoje prepričanje, ne glede na to, koliko ljudi se z njim strinja in koliko ljudi mu nasprotuje. Nikoli se ne sme pozabiti na mnenje nasprotne strani, na njihovo možnost oponiranja in celo aktivnega nasprotovanja. Še posebej pa proti javnim osebam, na javnih funkcijah, za katere so (mastno?) plačani. Vsaka nepravilnost njihovih dejanj mora biti vedno podvržena javni kritiki. Posebej še zato, ker zastopajo in tudi delajo za vse ljudi in ne samo za tiste, ki so jih volili in tudi izvolili. Vsaka, ali pa vsaj večina nepravilnosti, morajo biti pod drobnogledom tako pozitivne kot negativne javne ocene. Pri nas se kriza takega prava razvija v precej paradoksalnem kontekstu državnega in državljanskega napredka.

Pred seboj imamo t.i. "evropske" zakone, pa vendar nas tare občutek, da je politika nadvladala pravo. Osebnost in človeško jo še posebej občutimo na nižjih (lokalnih) oblastnih plasteh, kjer je najbolj vidna. Kriza tako sodstva, represivnih organov, državnih institucij, še posebej pa vpletanje politike s pravom in pravnimi akti, kažejo jasna znamenja, da je resno potrebno premisliti o ustroju naše družbe. Za razmislek sem vam pripravil majhen del filozofskih in pravnomoralnih razmišljanj iz knjige "Pravo in politika", kjer so zbrani eseji več avtorjev, navezujoč se na razumevanje "liberalne" oziroma "republikanske" politike.

Štirje ljudje s poklicno izobrazbo so mi dejali, da so trikrat ali štirikrat prebrali moj članek, preden so ga razumeli!

Vljudno naprošam gospoda Toneta Blatnika, naj ome-

njeni članek prebere večkrat, da bo v bližnji prihodnosti morda razumel smisel, vsebinsko in poanto napisanega.

Zvonimir Zabukovec

PRAVO IN POLITIKA

Odločilna razlika med obema zastavitvama zadeva razumevanje vloge demokratičnega procesa. Po "liberalnem" pojmovanju je njegova naloga, da načrtuje državo v interesu družbe, pri čemer je država prikazana kot aparat javne uprave, družba pa kot sistem tržnogospodarsko strukturiranega prometa privatnih oseb in njihovega družbenega dela. Funkcija politike (v pomenu političnega oblikovanja volje državljanov) je pri tem, da povezuje in uveljavlja družbene privatne interese v razmerju do državnega aparata, ki se specializira za administrativno uporabo politične moči za kolektivne cilje.

Po "republikanskem" pojmovanju se politika ne prekriva s takšno posredovalno funkcijo, ampak je, prav narobe, konstitutivna za proces podružbljanja v celoti. Politika je dojeta kot refleksijska forma etičnega življenjskega sklopa. Je medij, v katerem se pripadniki samoraslih solidarnostnih skupnosti zavejo svoje medsebojne odvisnosti in kot državljanji dana razmerja vzajemnega pripoznavanja zavestno in hoteno nadaljujejo in izoblikujejo v asociacijo svobodnih in enakih pravnih oseb. S tem pride do pomembne spremembe liberalne arhitektonike države in družbe.

Politična družba, kakor so si jo zamislili republikanci, je družba zasebnih nosilcev pravic, katere prvo načelo je varovanje življenja, svoboščin in premoženja posameznih članov. V taki družbi je država upravičena, ker varu-

je te predpolitične interese. Namen ustave pa je zagotoviti, da državni aparat, tudi dejansko nudi ljudem na splošno tako zaščito, ne pa da služi posebnim interesom vladajočih ali njihovim gospodarjem. Naloga državljanja je, da uresničuje ustavo in s tem motivira vladajoče, da delujejo v skladu s tem zaščitnim smotrom. Politične svoboščine - to so tvoje pravice do volitev in do govorjenja, pravica, da slišijo tvoje mnenje in da ga upoštevajo - imajo neko vrednost zate le, kolikor ti dajejo možnost, da vplivaš na sistem in sicer tako, da bo ustrezno upošteval in varoval tvoje posebne, predpolitične pravice in druge interese.

Pomen subjektivnih pravic, na katerih so zgrajeni moderni pravni redi, je v tem, da pravne osebe na natančno določen način odvežejo moralnih zapovedi. Z vpeljavo subjektivnih pravic, ki odpirajo akterjem torišča za delovanje, ki ga vodijo zgolj njihove lastne preference, uveljavlja moderno pravo v celoti gledano načelo, da je dovoljeno vse, kar ni eksplicitno prepovedano. Medtem, ko obstaja v morali od vsega začetka simetrija med pravicami in dolžnostmi, so pravne dolžnosti šele posledica upravičevanj zaradi zakonske omejitve subjektivnih svoboščin. Ta prednost pravic pred dolžnostmi, ki obstaja na ravni temeljnih pojmov, izhaja iz modernih pojmov pravne osebe in pravne skupnosti. Moralni univerzum, ki je v družbenem prostoru in v historičnem času brez meje, zajema vse naravne osebe in kompleksnost njihove življenjske zgodovine, morala sama pa meri na varstvo celovitosti popolnoma individualiziranih posameznikov. V nasprotju s tem pa varuje pravna skupnost, ki je vselej lokalizirana v prostoru in času, interese svojih pripadnikov natanko v meri, v kateri imajo ti umetno us-

tvarjeni status nosilcev subjektivnih pravic. Zato obstaja med pravom in moralo prej razmerje komplementarnosti kakor podreditve.

Tako kot morala mora tudi pravo enako varovati avtonomijo vseh udeležencev in prizadetih. Tako mora tudi pravo dokazati svojo legitimnost z gledišča zagotavljanja svobode. Zanimivo pa je, d izsili pozitivnost prava svojevrstno razcepitev avtonomije, ki je pri morali ni.

A oba momenta moreta biti posredovana tako, da ena avtonomija ne krni druge. Subjektivne svoboščine delovanja privatnopravnega subjekta in javna avtonomija državljana se vzajemno omogočajo. Temu ustreza predstava, da so lahko pravne osebe avtonomne le, kolikor se lahko, ko uresničujejo svoje državljanske pravice, razumejo kot avtorji natanko tistih pravic, ki se jim morajo kot naslovniki pokoriti.

Poročilo Policijske postaje Grosuplje

JAVNI RED IN MIR

Policijska postaja Grosuplje je septembra 2001 na območju občine Dobrepolje obravnavala šest kršitev zoper javni red in mir. Od tega je bilo pet kršitev storjenih v zasebnih prostorih, ena pa na javnem kraju. Razlogi za omenjene kršitve so zelo različni, od družinskih preprirov do sosedskih preprirov in pijančevanja ter preglasne glasbe tako v zasebnih kot gostinskih prostorih. Zoper vse kršitelje represivno ukrepamo. Če drugače ni mogoče vzpostaviti javnega reda in miru, odredimo zoper kršitelja tudi pridržanje. Prav tako zoper lastnike gostinskih lokalov, ki prekoračujejo obratovalni čas, represivno ukrepamo, enako se zgodi tistim, ki strežejo alkoholne pijače že pijanim osebam oziroma mladoletnim osebam. Velikokrat se tudi zgodi, da je policijska patrulja napotena na intervencijo, vendar se kasneje izkaže, da sploh ni prišlo do kršitev javnega reda in miru.

KAZNIVA DEJANJA

Obravnavali smo devet različnih kaznivih dejanj, ki so bila storjena na celotnem območju občine Dobrepolje. Najpogostejša so kazniva dejanja tatvin, vlomov in poškodovanja tuje stvari. Do vlomov najpogostejše prihaja v nočnem času, predvsem v zgodnjih jutranjih urah, in sicer v hiše in vikende ter delovne stroje na območju občine. Iz vikendov in hiš storilci odnesejo vse, kar je vrednega in se da prodati ali uporabljati, od nakita do tehničnih aparatov in orodja kakor tudi hrane. Iz vozil pa odtujičujejo predvsem avtoradije in tudi gorivo.

Če občani opazijo kakšno osebo, ki se sprehaja oziroma vozi z vozilom v neposredni bližini vikendov ali parkirnih vozil ali se na kakšen drug način vede sumljivo, naj to nemudoma sporočijo policiji ter si zapomnijo čim bolj podroben opis osebe ter morebitno prevozno sredstvo, s katerim se je osumljeni odpeljal.

Vsi občani, ki bi kar koli vedeli o kakšnem kaznivem dejanju ali prometni nesreči, ali če bi opazili storilca na delu oziroma begu, naj to sporočijo na postajo PP Grosuplje ali na telefon št. 113. Vsaka informacija, ki bi kakor koli pripomogla k izsleditvi storilca, je dobrodošla. Z boljšim sodelovanjem med

policijo in lokalno skupnostjo oziroma občani bomo dosegli, da se bodo varnostne razmere izboljšale, hkrati s tem pa tudi varnostno počutje občanov.

Opravili smo tudi ogled petih prometnih nesreč z materialno škodo in telesnimi poškodbami. Največ prometnih nesreč se pripeti zaradi neprilagojene hitrosti, pri teh prometnih nesrečah so posledice najhujše. Drugi najpogostejši vzroki za prometne nesreče so še vedno stran in smer vožnje, izsiljevanje prednosti in neustrezna varnostna razdalja. Največ prometnih nesreč se zgodi v času, ko občani hodijo v službo ali domov ter ob slabih vremenskih razmerah. Pogoste so tudi prometne nesreče na parkirnih

prostorih pri vzvratni vožnji. Največ prometnih nesreč se zgodi na regionalni cesti št. 647 Čušperk - Predstruge in v samem naselju Videm.

Policijska postaja Grosuplje vsakodnevno izvaja poostreni nadzor nad cestnim prometom na celotnem območju občine Dobrepolje, posebno pozornost pa posvečamo kontroli hitrosti, seveda pa ostalih kršitev ne zanemarjamo.

V mesecu oktobru bo Policijska postaja Grosuplje izvajala kontrolo hitrosti z lastnim radarjem na celotnem območju občine Dobrepolje, predvsem pa na odsekih cest, kjer se dogajajo prometne nesreče oziroma tam, kjer so prekoračitve hitrosti največje in najbolj pogoste.

Vozniki naj vozijo v skladu s cestno-prometnimi predpisi ter naj prilagodijo hitrost vožnje vremenskim razmeram ter ostalim trenutnim dejavnikom, ki kakor koli vplivajo na potek prometa. Tako bodo pripomogli k boljši prometni varnosti in predvsem k manjšemu številu prometnih nesreč.

Prav tako bodo policisti iz Policijske postaje Grosuplje v mesecu oktobru, novembru in decembru leta 2001 večkrat izvajali poostren nadzor nad pešci v cestnem prometu, ki kršijo določila cestno-prometnih predpisov, kakor tudi nad vozniki, ki s svojo vožnjo ogrožajo pešce.

POLICIJSKA POSTAJA GROSUPLJE

Črne točke na dobrepoljskih cestah (III)

“Leteči bolidi” - preko dvorišča

Ko zapustimo križišče v Zdenski vasi in nadaljujemo vožnjo v smeri Vidma skozi oster ovinek v levo (v notranjosti tega ovinka je še to poletje stala kmečka hiša), se nam nato odpre blizu sto metrov dolg odsek ravne ceste, ki se na koncu nadaljuje na pogled v nedolžen, skoraj blag nepregleden ovinek v desno – in kmalu zatem že zapustimo zadnje hiše v naselju.

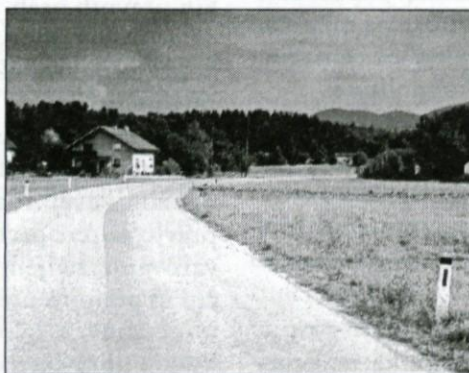
Ta na pogled nezahteven ovinek v desno skriva v sebi spečo past, ki se pre-

budi ob slabem vremenu, ko je cesta mokra. Srečanje z njo je doživelo (po približnem beleženju sledi) kakih 20 voznikov. Bližnje srečanje z “letečim bolidom” pa tudi peška.

Teh sto metrov ravne ceste je ravno pravnih in mamljivih za doseganje večjih hitrosti, tako da je običajna hitrost, s katero vozniki pripeljejo v ovinek po oceni med 60 in 70 km/h in redkeje tudi še hitreje. V lepem vremenu in predvsem suhi cesti običajno ni težav pri vožnji skozenj, če izvajamo tveganja pri srečevanju pešcev in kolesarjev ter z nasproti vozečimi vozili prav v ovinku.

Zgodba je povsem drugačna, kadar je cesta mokra. Na mestu, kjer ovinek že “ugaša” (nekako v črti s hidrantom), leži točka, kjer se ob mokri cesti lahko prične ples vozil.

Zaradi (pre)velike hitrosti na mokri cesti vozilo zdrsne, se zavrti in praviloma “odleti” (malce nenavadno) v notranjost ovinka, preko dvorišča na bližnjo

njivo. Nekoč je na tistem mestu tudi stala preprosta kovinska ograja, ki je "podlegla", saj je bila večkratno zadeta. Bližnji kup gradbenega peska pa je postal zmes z drobci stekla in avtomobilskega laka. Le nekaj vozil je zdrsnilo preko ceste v zunanji del ovinka in oddrselo kakšnih 20 metrov nižje po travniku in jo najbrž odneslo brez poškodb.

Večina "katapultiranih" vozil jo je odnesla z manjšimi poškodbami podvožja in blatnikov ali s kakšno vboklino in je za sabo pustilo le odpadle kose in razrito dvorišče. Za njihovimi vozniki je bila podana kazenska ovadba - za neznanim voznikom. Dve vozili sta doživeli svoje uničenje (direktni udarec ali prevračanje na bok oz. streho).

Ob takih nezgodah niso v nevarnost le vozniki in potniki, pač pa tudi mimoideči ali nahajajoči se na dvorišču. Zgovoren je naslednji dogodek z lanskega leta.

Prehiter voznik je (ob sončnem vremenu in suhi cesti) pripeljal v ovinek in ga ni uspel prevoziti po svoji strani. Zaneslo ga je na nasprotni del vozišča in na

bankino, kjer se je le ujel in potem vrnil na svojo stran ceste. Imel je srečo, ker mu nasproti ni pripeljal kak drug avto. Prav tako je imel srečo, da se je pravočasno odlepil od bankine in vrnil na svojo stran. Kajti le deset, morda 15 metrov naprej, mu je nasproti po isti bankini prihajala mamica z vozičkom, ki je kot okamenela obstala ob bližajočem "letečem bolidu". Sreča tudi zanj. Voznik je bil mladostnega videza, spopadal pa se je s hitrostjo, ki bi lahko bila tudi 90 km/h.

Omenil sem, da večina vozil "preleti" dvorišče. Na njem je nevarno parkirati avtomobil ali se zgolj nahajati ob nepravem času. Omenjeno dvorišče je tudi omejeno pregleden izvoz na cesto, tako kot je izvoz na isti strani vendar 10 metrov naprej.

Vozilo, ki se z dvorišča vključuje na prednostno cesto, ima prednost (od trenutka, ko se voznik prepriča, da je cesta v njegovem vidnem polju prosta in se začne na podlagi tega vključevati v promet) pred vozili, ki potem pripeljejo po prednostni cesti iz vasi. Če ti vozijo

hitro, lahko pride do naleta v vozilo, ki se vključuje v promet. Ali pa vozniki ob sunkovitem zaviranju lahko zgubijo nadzor nad vozilom in postanejo "leteči bolid".

Zaradi prevelike hitrosti, ki jih dosejajo vozila na tem delu, je bil nekajkrat aktiven tudi policijski radar. Umirjanje prometa na tem odseku bi bilo dobrodošlo. Če že ne bi udeleženi najučinkovitejši način, bi na povečano nevarnost lahko opozarjal vsaj prometni znak z omejitvijo hitrosti (še varna hitrost ne bi smela preseči 50 km/h, ob mokri cesti še manj) ter opozorilom na nevarnost zdrsa na mokri cesti.

To je zadnji prispevek v omenjenem nizu. Pričel sem in končujem z Zdenko vasio. Opisal sem tri nevarna mesta na najbolj prometni cesti: Videm - Zdenška vas - Grosuplje. Gotovo jih je v Dobropolju še več. Vendarle, če o njih ne spregovorimo ali pozabljamo nanje, ostanejo pasti skrite in ponovno na preži za novimi uporabniki cest.

Dean Strnad

Šport

KONČNI REZULTAT OBČINSKE LIGE V MALEM NOGOMETU ZA LETO 2001

VIII.krog

Nedelja, 23. september 2001

PAR	REZULTAT
PREDSTRUGE SNEŽAK - KSP	0 : 3
OKREPČEVALNICA ZORA - BRUHANJA VAS	5 : 2
BRUHANJA VAS - PREDSTRUGE SNEŽAK	2 : 2
KSP - OKREPČEVALNICA ZORA	1 : 0

KONČNA LESTVICA STRELCEV ZA LETO 2001

1. MESTO	NOVAK JOŽE	12 zadetkov
2.-4. MESTO	STRAH MATEJ	8 zadetkov
2.-4. MESTO	MULER EROS	8 zadetkov
2.-4. MESTO	PETRUŠEN KRISTJAN	8 zadetkov

KONČNA LESTVICA ZA LETO 2001

MESTO	EKIPA	ŠTEV. TEKEM	ZMAGE	NEODL.	PORAZ	TOČKE	DANI GOLI	PREJETI GOLI	GOL RAZLIKA
1	KSP	18	12	2	4	38	42 : 14		28
2	OKREPČEVALNICA ZORA	18	12	1	5	37	35 : 22		13
3	BRUHANJA VAS	18	4	3	11	15	19 : 41		-22
4	SNEŽAK	18	3	4	11	13	23 : 42		-19

ZIMSKA VADBA V TELOVADNICI (za ŠD Dobropolje)

PONEDELJEK	20.00 - 21.30	ODBOJKA M+Ž
TOREK	18.00 - 19.00	AEROBIKA (starejša skupina)
	19.00 - 20.00	AEROBIKA (mlajša skupina)
	20.00 - 21.30	KOŠARKA
ČETRTEK	18.00 - 19.00	AEROBIKA (starejša skupina)
	19.00 - 20.00	AEROBIKA (mlajša skupina)
SOBOTA	15.30 - 18.30	NOGOMET (dve skupini)

Vadba bo organizirana samo v primeru dovolj velike skupine (najmanj 15 članov). Aerobika že poteka, vse ostale dejavnosti pa se pričnejo s prvim tednom v mesecu novembru. Lepo vabljeni!

Končano je še eno občinsko prvenstvo v malem nogometu, že sedmo po vrsti. Res je bilo malo ekip, vendar ni bilo prvenstvo nič manj zanimivo. Tekme so bile izredno izenačene in kvalitetne. Večkrat je zmagala tudi srečnejša ekipa.

In kako bo v novi sezoni 2002? Že sedaj razmišljamo in se pripravljamo na organizacijo novega prvenstva. Zagotavljamo pa, da bo vsekakor več ekip in da bo prvenstvo še bolj zanimivo.

Pripravil: Alojz Kuplenk

TIRS d.o.o. KOMPOLJE

- **SERVIS**
- **PRODAJA - UGODNI KREDITI**
- **AVTOVLEKA**
- **KAROSERIJSKA POPRAVILA**
- **VULKANIZERSTVO**
- **NADOMESTNO VOZILO**

Pokličite nas na telefon:

01 780 71 61 ali 041 78 73 61

RENAULT
AKCIJA

**ZIMSKE
PNEVMATIKE**

**POPUST NA
GOTOVINO**

**SAVA, KLEBER,
MICHELIN,
GOODYEAR**

DELOVNI ČAS:
PONEDELJEK DO PETEK
8.00 - 12.00 in 13.30 - 18.00
SOBOTA: 8.00 - 12.00

Kitaristi na plan!

Si želiš igrati kitaro? Mogoče že poznaš osnove, pa bi se hotel naučiti še kaj praktičnega, bolj uporabnega ..., ti mogoče znanje igranja klasike ne zadošča več ... Mladinski center "Sion"

ponovno organizira tečaj kitare, ki naj bi predvidoma potekal v obdobju od sredine novembra 2001 do sredine januarja 2002. Tečaj bo vodil Peter

Kastelic, ki je uspešno zaključil Srednjo glasbeno šolo v Ljubljani in ima večletne izkušnje z učenjem tako posameznikov kot skupine. Tečaj je bil organiziran že lansko leto, tako da lahko malo povprašaj tudi tiste, ki so že dali skozi prvi del igralne terapije. Cena bo kot lani primerna za dijaški, študentski in še kateri žep. Če te zanima oz. želiš dobiti še kakšno informacijo, hitro odtipkaj spodaj napisani telefonski številki!

Marko

tel: **78-07-618**

GSM: **(041) 984-441**

e-mail: **marko.ahacevcic@kiss.uni-lj.si**

KNJIŽNICA GROSUPLJE
Adamičeva 15

**Zavod za prostorsko,
komunalno in stanovanjsko
urejanje, d.o.o.**
Taborska c. 3, Grosuplje

**PRI GRADNJI NOVEGA ALI ADAPTACIJI
OBSTOJEČEGA OBJEKTA VAM POMAGAMO
NAJTI LAŽJE, HITREJŠE IN CENEJŠE REŠITVE**

Z IZDELAVO

- **GEODETSKEGA POSNETKA**
- **LOKACIJSKE DOKUMENTACIJE**
- **PROJEKTNE DOKUMENTACIJE**
(PGD, PZI)

IN S PRIDOBIVANJEM

- **UPRAVNIH DOVOLJENJ**
(LOKACIJSKO IN GRADBENO
DOVOLJENJE)

NAJDETE NAS V GROSUPLJU, NA TABORSKI CESTI 3
(V I. NADSTROPJU BLOKA NAD LJUBLJANSKO BANKO)

ALI NA TELEFONSKIH ŠTEVILKAH:

01 786 30 78, 786 05 42, 786 05 43

Ustanovitelj glasila je Občina Dobropolje. Glavna in odgovorna urednica: Mihaela Steklasa.

Tisk in oblikovanje: Auroraf d. o. o.

Glasilo izhaja enkrat mesečno v nakladi 1100 izvodov.